Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.
Телефон: HEnderson 4-0807, 4-0237
Тел. УНС.: HEnderson 4-1016

РІК LXII. Ч. 12. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 20-го СІЧНЯ 1954. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 20, 1954. No. 12. VOL. LXII.

АЙЗЕНГАВЕР ПРОПОНУЄ ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ ЗДОРОВНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕНЕВИМ АҐЕНЦІЯМ

ПРОПОНУЄ РЕАСЕКУРАЦІЮ ПРИВАТНИМ ЗДОРОВНИМ АҐЕНЦІЯМ; ПРОСИТЬ ПРО БІЛЬШУ ДЕРЖАВНУ ДОПОМОГУ СТЕЙТАМ; ПОРУЧАЄ ПОШИРИТИ ДОСЛІДИ НАД БОРОТЬБОЮ З НЕДУГАМИ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер звернувся до Конгресу з програмою „поліпшення здоров'я американського народу". В окремому зверненні він домагався зорганізувати фонд у висоті 25 мільйонів долярів, який став би за основу для реасекурації приватних здоровних агенцій, що приймають забезпечення на випадок недуги та лікування в шпиталі. Далі президент пропонує поширити державну допомогу стейтам і місцевим управам, щоб вони розбудували шпиталі для хронічно хворих та збудувати клініки, доми доглядачок хворих і доми для виздоровців. Президент заявив, що він і надалі відкидає пропозицію „удоностайнення" медицини (натякнувши цим на так звану „соціяльну медицину" бувшого президента Трумана — значить на безпосередню лікарську опіку держави над громадянами, але підкреслив, що його уряд дбатиме відповідними приватними засобами поліпшити здоровний стан громадян ЗДА. „Ми не спочинемо в боротьбі проти недуг, назав президент, бо здоров'я народу — це основа нашої життєвости, нашої сили і нашого поступу як народу й держави." Голова Американського Медичного Товариства д-р Едвард Дж. МекКормік відмовився скласти заяву про Айзенгаверів проєкт, але заявив, що приватні аґенції зможуть виконати своє завдання. Коментатори стверджують, що пропоновані 25,000,000 долярів на реасекурацію приватних здоровних аґенцій — це надто мала сума, бо ці аґенції диспонують більйонами долярів.

У свому зверненні до Конгресу про здоровний стан американського народу президент Айзенгавер домагався також поширити наукові досліди над такими недугами, як пістряк, недуги серця, умові недуги, артретизм та ін. Президент твердив, що кожного року вмирає від пістряка 224,000 осіб, від недуг серця — 817,000; більше як 7 мільйонів американців хворіють на артретизм; 10 мільйонів американців мусять бодай раз в свому житті звертатися за порадами в справі умових недуг. 22,000 кожного року тратять зір. Президент підкреслив, що впродовж останнього півстріччя зроблено великий поступ в здоровному стані народу. Пересічний вік американця становив 50 років тому 49 років, а тепер він піднісся до 68 років. Число смертей на 100,000 осіб в тому самому часі зменшилося з 676 випадків до 66. 1916 року 16 відсотків дітей вмирали, не досягнувши року життя, а тепер вмирає менше, як 3 відсотки. Число смерти матерей (на 100,000) обнизилося з 622 до 83.

Президент звернув увагу і на те, що можливості лікарської опіки нерівно розподілені по окремих стейтах. В північно-східніх стейтах ЗДА на кожні 100,000 жителів припадає 159 практикуючих лікарів, а на Заході тільки 126, 116 — в північно-центральних — і тільки 92 лікарі на Півдні. Шпитальних ліжок в деяких стейтах на 100 жителів припадає 10-11, а в інших стейтах тільки 4 або 5.

Зменшують податки особам, що живуть з ренти

Вашингтон. — Комісія Способів і Метод прийняла пропозицію зменшити податок тим особам, які живуть з ренти. Якщо цей плян Конґрес ухвалить, то коло 500,000 осіб, які живуть з ренти і коло 1,200,000 осіб, які незабаром дістануть ренти, матимуть зменшений податок. Ця пропозиція дуже складна і комісія дає приклад, які зміни в оподаткуванні матиме особа, що дістає річну ренту в висоті 1,200 долярів. Згідно з теперішнім законом ,особа, яка дістає 1,200 долярів річної ренти, у перші 12 років платить податок від 327 долярів, на тринадцятий рік — від 776 долярів, а на чотирнадцятий рік і аж до кінця життя — податок від усіх 1,200 долярів. Згідно з новим роком, особа, що дістає ренту у висоті 1,200 долярів, платитиме податок тільки від 110 долярів впродовж усього життя, а решта ренти буде звільнена від оподаткування.

Президент домагається допомагати закордонові надвишкою харчів

Вашингтон. — Президент Айзенгавер проситиме Конгрес, щоб він дозволив зужити більйонову надвишку харчів на допомогу закордонові. Ця надвишка харчів і фібрових тканин має бути передана закордонові впродовж найближчих трьох років у рямках урядової допомоги фармерам. Про це повідомив секретар рільництва Езра Тефт Бенсон під час зізнань перед Сенатською Рільничою Комісією.

В АМЕРИЦІ

● **Провідник республіканців** у Сенаті, сенатор Вільям Ф. Новленд, заявив, що Конґрес добре перестудіює пропозицію президента Айзенгавера змінити закон в справі формування про атомову енергію інших, заприязнених держав. Президент у посланні про Стан Унії домагався скасувати обмеження у цій справі.

● **Судова служба** викинула з залі переслухань Натеніла Міллса за образу голови Сенатської Слідчої Підкомісії Джозефа МекКарті. Міллс працює в Дженерал Електрік у Бостоні, і не хотів відповідати на питання, чи він комуніст.

● **У зв'язку з поголосками,** що курення спричинює пістряка легенів, зменшилося число проданих сиґарет за одинадцять місяців 1953 року в порівнянні з тим самим часом 1952 року на 1.6 відсотка. В тому часі продано 357,700,000,000 сиґарет, а в 1952 році — 366,000,000,000.

● **Демократичний сенатор** Пол Г. Даґлес заявив через радіо, що Адлей Е. Стівенсон єдиний і найсильніший демократичний кандидат на президента ЗДА під час виборів 1956 р.

● **Генерал Л. Клей** повідомив, що до Комітету Оборони Конституції (затримання права президента укладати мирові договори) надходять денно сотки листів, автори яких протестують проти пропозиції Брікера обмежити права президента укладати мирові договори. Досі таких листів надійшло кілька тисяч. Багато осіб висилає свої протести до Білого Дому або до Конґресу.

● **Майже 1,000,000,000** долярів, призначених на збільшення континентальної оборони в найближчому році, видадуть на будову електричних літаків-нищильників, які під усяку погоду і пору дня мають перейматі та винищувати ворожі бомбовики, поки вони зможуть осягнути свою ціль.

МОСКВА ЗАТІСНЮЄ ЗАЛІЗНУ ЗАСЛОНУ ДОВКОЛА УКРАЇНИ

Ню Йорк. — „Ди Фор Континент Бук Корпорейшен", підприємство, яке досі посередничало в передплаті деяких совєтських часописів, поінформувало, що „Радянська Україна" та деякі інші підсовєтські газети українською мовою, які можна було одержати раніше, тепер знято із списку тих совєтських газет, що призначені на експорт. Натомість можна одержувати „Правду", „Ізвєстія" та інші газети російською мовою. Причини припинення висилки „Радянської України" та інших совєтських газет українською мовою не подано. Виходить, що для Москви не бажано висилати закордон навіть те українське слово, яке вона диктує.

ЛІКВІДУЮТЬ І ПОГРОЖУЮТЬ „БУРЖУАЗНИМ НАЦІОНАЛІСТАМ"

УСУНЕННЯ ГРЕЧУХИ. — КОРОТЧЕНКО ГОЛОВОЮ ПРЕЗИДІЇ „ВЕРХОВНОЇ РАДИ УССР". — ПРЕМ'ЄРОМ УРЯДУ „УКРАЇНСЬКОЇ ССР" СТАВ ДОТЕПЕРІШНІЙ МІНІСТЕР СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА Н. Т. КАЛЬЧЕНКО

Ще в середу минулого тижня з Лондону подано, за повідомленням ТАСС'у, що на п'ятницю 15 січня ц. р. скликано надзвичайну сесію т. зв. „Верховної Ради Української ССР". Причин для цього несподіваного скликання не подано, хоч згідно з обов'язуючими в СССР постановами скликати „Верховну Раду" якоїсь „союзної" республіки можна тільки три місяці наперед. Тут же від проголошення сликання ради до відбуття і сесії не було навіть повних три дні.

Зараз же на другий день в суботу 16 січня московське радіо з'ясувало причину такого нагального скликання „Верховної Ради УССР": зміни на провідних становищах в т. зв. українському уряді. Найперше зліквідовано довголітнього вислужника Москви М. С. Гречуху, дотеперішнього голову президії „Верховної Ради УССР" і призначено його вже тільки заступником прем'єра ради міністрів „Української ССР" (одним із таких „заступників" призначено недавно львівського Семена В. Стефаника). Головою президії „Верховної Ради УССР" призначено на місце Гречухи дотеперішнього прем'єра уряду УССР Коротченка, того, що його Берія після смерти Сталіна усунув з президії комуністичної партії України. Прем'єром уряду „УССР" став Никифор Т. Кальченко, дотеперішній міністер сільського господарства й один із заступників прим'єра в уряді „Української ССР". Декрет про призначення Кальченка опублікувала президія „Верховної Ради" вже за підписом Коротченка, як голови, таки ще в суботу 16 січня 1954 р.

Негайно після свого призначення, в неділю 17 ц. р., Никифор Т. Кальченко виступив із промовою проти „буржуазних націоналістів", викриваючи їх „злочинні намагання" знівечити „нерозривну дружбу українського і російського народів".

„Великі досягнення — говорив Кальченко — в дружних взаєминах між великим народом Росії й народом України блискуче й переконливо демаскують антинаціональну природу буржуазних націоналістичних спотворень в історії возз'єднання України з Росією" і водночас ці досягнення виказують „даремність намагань буржуазних націоналістів зірвати і знівечити нерозривний союз українського й російського народів, як теж всіх інших народів Совєтського Союзу".

Зміна на провідних становищах в уряді „Української ССР", які відбулися між іншим водночас із дальшою чисткою в уряді „Грузинської ССР", де зліквідовано теж наприкінці минулого тижня першого заступника прим'єра Грузії Віліяна Зоделяву, мабуть одного із прихильників Берії, доказують, що Маленков посилює боротьбу з опозиційними чи потенціяльно опозиційними елементами в Україні.

У зв'язку з тим варто пригадати склад репрезентації верховних органів „Української ССР" на урядовій трибуні під час „паради й демонстрації" з приводу 36-х роковин жовтневої революції на київському Хрещатику дня 7 листопада 1953 року. На цій трибуні стояли такі „товариші" і в такій черзі (беремо з підпису під фотом, надрукованим в „Радянській Україні" з дня 10 листопада м. р.): Л. Р. Корнієць, О. Є .Корнійчук, М. В. Подгорний, М. С. Гречуха (тодішній голова президії „Верховної Ради УССР"), В. І. Чуйков (генерал армії, командувач військ т. зв. київської військової округи), О. І. Кириченко, І. С. Сенін, І. Д. Назаренко, Н. Т. Кальченко (теперішній прем'єр, тоді міністер сільського господарства), С. В. Стефаник, М. С. Синиця, Г. Є. Гришко, Г. П. Онищенко, О. И. Давидов, Т. А. Строкач і С. А. Ковпак. Всі, крім військових, в добрих футрах і европейських капелюхах на голові. Всі огрядні, пузаті й самопевні, тільки стрункий Семен Васильович Стефаник схований за плечима Кальченка й Синиці, і високого росту Гречуха, притулений міцно до Чуйкова. Коротченка між представниками уряду й партії тоді не було, чи не перебував він на якихось важливих нарадах у Москві.

Як виходить з останніх подій, плечі Чуйкова Гречусі не допомогли, і місця в урядових колах добився неприсутній тоді на параді й демонстрації Коротченко. Можливо, що Гречуху відставлено як прихованого прихильника Берії. Але в зв'язку з тим, що прем'єром уряду „української ССР" став дотеперішній міністер сільського господарства Никифор Кальченко, дуже можливо, що Гречуха став одним із дальших жертвових козлів, обвинувачених у критичному, коли не безнадійному стані сільського господарства на Україні ,про який так вимовно говорять численні доноси в совєтських газетах, а ще цілий ряд даремні заходи совєтських „партій й уряду" перекидати промислових робітників з міст на села для врятування сільського господарства. Промова Кальченка проти „буржуазних націоналістів" дає теж деякі підстави здогадуватися про посилення націоналістичних, антиросійських настроїв в підсовєтській Україні.

Суворіший закон проти тих, що переховують комуністів

Вашингтон. — Генеральний прокуратор Герберт Бравнелл звернувся до Конгресу з пропозицією ухвалити гостріші закони проти тих осіб, які помагають переховуватися комуністам та іншим особам засудженим за злочини. Бравнел звернувся з цією пропозицією до Конгресу після того, як президент Айзенгавер запропонував у свому зверненні позбавити громадянства тих осіб, що були засуджені за підривну діяльність проти ЗДА. Одночасно сенатор Чарз Е. Поттер, Гомер Фергусон і Маргарет Чейз Смит внесли проєкт закону, що мав би дозволити комуністичну партію — як організацію, що змагає до насильного опанування світу — що членство комуністичній партії — трактував би як злочин. Бравнелл у листах до провідника Палати Репрезентантів Джозефа В. Мартіна і до провідника Сенату віце-президента Ричарда М. Ніксона заявив, що дотеперішня кара за переховування злочинців — 6 місяців в'язниці і 1,000 долярів грошова кара — занизька. Він пропонує кару однорічної в'язниці і 1,000-долярову кару для тих осіб, що переховують пошукуваних поліцією, і п'ятирічну кару в'язниці та 5 тисяч-долярову грошову кару для тих осіб, які переховують людей, що поповнили більший злочин.

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ У.Н.Р. АНДРІЙ М. ЛІВИЦЬКИЙ

В ОСТАННІЙ ХВИЛИНІ, ЯК ЦЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ" ВЖЕ БУЛО НА ПРЕСІ, З ПРЕДСТАВНИЦТВА ВИКОННОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В ЗДА ПОВІДОМЛЕНО, ЩО ДНЯ 17-го СІЧНЯ Ц.Р. В КАРЛЬСРУГЕ, НІМЕЧЧИНА, ПОМЕР АНДРІЙ МИКОЛАЄВИЧ ЛІВИЦЬКИЙ, ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.

НОВОЮ КАТОРГОЮ ВІДЗНАЧАЮТЬ РОКОВИНИ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОГО ДОГОВОРУ В УКРАЇНІ

Підсовєтська преса українською мовою за останні тижні минулого року заповнена пропаґандивними статтями і закликами з нагоди 300-ліття Переяславського договору, що його інтерпретує червона Москва як „нерозривне воз'єднання українського народу" зі своїм „старшим братом — російським народом." Вся пропаґанда, яка супроводить ті святкування, що почалися офіціяльно з днем 18-січня ц. р., проходить, з одного боку, під знаком „безпощадної боротьби проти буржуазних націоналістів", які, мовляв, намагаються зірвати „вічну дружбу українського і російського народів", а з другого боку — під знаком нової каторги для українського народу. З наказу Москви та комуністичної партії, робітники і селяни України „ентузіястично зобов'язуються" підвищувати з цієї нагоди свої виробничі норми та збільшувати вже й так непосильну каторжну працю, щоб давати рабовласницькій державі „більше продукції". — Зорганізовано широку систему викликів на „соціялістичне змагання" робітництва поодиноких підприємств і районів. Для прикладу навести б тільки заголовки статтей і вісток з деяких чисел „Радянської України." В цій газеті з 9-го грудня м. р. надруковано на перщій сторінці великими літерами окремі „тези" Центрального Комітету трьох найвищих органів Совєтського Союзу: Центрального Комітету партії, Ради міністрів та Президії Верховної Ради СССР про „300-річчя воз'єднання України з Росією." В тому ж числі велика стаття „голови Президії Верховної Ради Української ССР", М. Гречухи, під заголовком: — „Щаслива доля українського народу". В числі з 10-го грудня заголовки статтей: — „Велика сила дружби і братерства народів.", „Постанова партії і уряду про широке відзначення возз'єднання України з Росією викликала нове патріотичне піднесення серед трудящих Радянської України"; „Ще більше зміцнимо багатонаціональну Батьківщину"; „Сердечне спасибіг старшому братові!"; „Працювати ще краще!"; „Дружба радянських народів не згасне повік!"; „Нерушима вічна дружба наших перемог у будівництві комунізму"; „Торжество волі народів"; „Єдність братніх культур"; „Нікому не порушити нашого братерства"!; „Будемо вічно з Москвою!"; „Там, де відбувалася Переяславська Рада"; „Трудове піднесення колгоспників"; „Джерело наших перемог"; „Назустріч славному ювілею"; „Тобі, Росіє!" (вірш Миколи Упеника). — Все це тільки в одному числі газети й таке повторюється майже в кожному черговому. В статтях найбільше дістається „буржуазним націоналістам". Для прикладу — зацитувати б уривок зі статті п. з.: — „Нерушима, вічна дружба", надрукованої в „Радянській Україні" з 11-го грудня. Там м. ін. написано: „...Чорні зрадники українського народу, презренні пігмеї з буржуазно-націоналістичного болота не раз намагалися перекрутити і спотворити історичне значення возз'єднання України з Росією. Виконуючи замовлення своїх іноземних господарів, вони із шкури пнулись, щоб підірвати і зруйнувати нерозривний союз українського, російського та інших народів нашої Батьківщини. Багаті плоди того союзу, яких не хочуть бачити тільки вороги нашої країни, найбільш наочно викривають всю антинародну суть буржуазно-націоналістичних запроданців." І так в кожній газеті, рівночасно із закликами давати „більше продукції".

Західні альянти не даватимуть окремих ґарантій Совєтам

Лондон. — Дипломатичні кола в Лондоні прийшли до висновку, що було б нерозумно виступати з якимись новими запевненнями Совєтів, що їм нічого не грозить збоку Заходу. Такі ґарантії мають Совєти в пакті, укладеному з Англією 1942 р., в пакті укладеному з Францією 1944 року і в чартері Об'єднаних Націй, що його підписали З'єднені Держави. Тому західні альянти — кажуть в Лондоні — рішені відкинути домагання Совєтів, якщо таке виринуло б, щодо якихось нових ґарантій безпеки.

Полонені в Кореї будуть звільнені цього тижня

Панмунджом. — Військове командування ОН на Далекому Сході стоїть непохитно на становищі, що всі полонені неповоротці мають бути звільнені після півночі з 22 на 23 січня ц. р. і роблять всі військові, технічні, санітарні й транспортові приготування, щоб вже від середи 20 січня перебрати від Невтральної Комісії 14,300 китайців і 7,700 північних корейців, що відмовилися були вертатися під комуністичний режим. — Щоб запевнити безпеку в часі передачі полонених відбувається пересування ал-янтських військових частин. Зате комуністи не відповіли ще й досі на листа ген. Тімаййі, що Невтральна Комісія хоче передати комуністам 347 прокомуністичних неповоротців. — Однак навіть, коли б комуністи не погодилися перебрати тих полонених, все одно відбудеться передача проальянтських неповоротців і їхнє випущення на волю.

ФРАНЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ ҐАРАНТІЙ ВІД ЗДА ДЛЯ ЕВРОПИ

СТРАХ ПЕРЕД ВІДБУДОВОЮ НІМЕЦЬКОЇ АРМІЇ І ПЕРЕД ЗАЛИШЕННЯМ АМЕРИКАНЦЯМИ ЕВРОПИ НАПРИЗВОЛЯЩЕ ДИКТУЄ ФРАНЦУЗАМ ЖАДАТИ ВІД ЗДА ҐАРАНТІЙ БЕЗПЕКИ

Париж. — Франція задумує в найближчому часі звернутися до З'єдинених Держав за докладним з'ясуванням їх „дальшої стратегії у відношенні до Европи", при чому конкретно мається тут на увазі бажання Франції почути ще раз виразно, що ЗДА боронитимуть своїх европейських альянтів на випадок совєтської агресії на терені агресії, а не щойно згодом допомагати їм визволятися з-під руїнницької окупації. Це французьке бажання є насправді кермоване страхом як перед совєтською агресією, так і перед зростом німецької сили, при чому французька публічна опінія занепокоєна останніми кількакратними американськими заявами про можливість зревідування американської стратегії у відношенні до европейського континенту і переходу до периферійної його оборони. Однак найважливішою причиною такої французької тактики є бажання мати ясну ситуацію, тоді, коли розпочнеться дебата над ратифікацією европейського оборонного пакту, що має статися зараз після закінчення Берлінської конференції. Ніхто з альянтів не припускає такої несподіванки на Берлінській конференції, щоб компроміс із Совєтами у справі Німеччини міг бути куплений ціною ліквідації НАТО або західньо-европейського оборонного пакту, як цього хотіли би Совєти. Французькі прихильники ратифікування Францією цього останнього пакту хотіли б тільки мати якнайбільше арґументів по своєму боці і якнайменше сумнівів, що Америка може залишити Францію на призволяще. До цієї категорії подробиць, що мають бути вияснені, належать м. ін. терміни тривання НАТО і европейського оборонного пакту. За проєктом европейського оборонного пакту, підписаним у Парижі 27 травня 1952 р., важність цього пакту простягалась би на 50 років, тоді, як НАТО підписано тільки на 20 років. Франція хотіла б зобов'язати членів НАТО, до якого належить Америка, але якої нема в европейському оборонному пакті, щоб НАТО теж існувало так само довго, як европейський оборонний пакт. Французька публічна опінія занепокоєна американськими натяками на нове стратеґічне плянування, вбачаючи в американських наземних військах в Европі символ рішення Америки боронити Европу в Европі. Правда, нема такого пакту, який зобов'язував би ЗДА тримати в Европі якусь точно означену кількість збройних сил. Таке плянування відбувається тільки на спільних нарадах НАТО і континґент військ НАТО залежить передусім від висновків, до яких доходить головний командувач його збройних сил.

ІТАЛІЯ МАЄ НОВИЙ УРЯД

Рим. — Амінторе Фанфані створив новий італійський уряд, який своїм характером не різниться багато від попереднього уряду Пеллі. Новий італійський уряд складається з 18 членів християнсько-демократичної партії та одного незалежного і включає членів як лівого, так і правого крила християнських демократів і їхнього так званого центру. Прем'єр має 45 років і є наймолодшим прем'єром від часів Муссоліні, що мав 39 років, а його кабінет є наймолодшим після другої світової війни, бо пересічний вік міністрів — 53 роки. Міністром закордонних справ є Аттільо Піччіоні; він належить до правого крила партії християнських демократів, і є рішучим прихильником співпраці Італії з НАТО і ратифікування пакту західньо - европейської оборони. Міністром внутрішніх справ є Джуліо Андреотті, який має ледве 35 років; це дуже важливе становище з уваги на підлеглість міністерству внутрішніх справ всієї поліції. Попередній прем'єр Пелля не належить до складу нового кабінету, але назагал італійська і чужинецька преса погоджується в тому, що курс нового уряду не буде багато різнитися від попереднього. Єдиною новиною може бути форсування новим прем'єром деяких соціяльних реформ і заходи для зменшення безробіття: це може викликати нові труднощі з уваги на поганий стан італійських фінансів, але безробіття і мешканева криза, як загально вважають, є дві найважливіші причини зросту комуністичних впливів. Створення нового кабінету закінчує 13-денну урядову кризу. Новий уряд стане перед італійським парляментом 26 січня і мусить дістати від нього вотум довір'я. Християнсько-демократична партія є вправді найсильнішою партією і і без неї не можна створити ніякого уряду, проте вона не має безоглядної більшости, бо розпоряджає 262 мандатами, отже на 34 менше, щоб мати потрібну більшість. Вислід голосування над декляраціїю нового уряду покаже ,наскільки буде він довговічний.

В СВІТІ

● **В Англії** сподіваються виробляти електричну енерґію, потрібну їй для всього промислового, комунікаційного і приватного вжитку, з розбивання атомів, але не скорше, як за 20 років — подає 100-сторінкове звідомлення, видане англійським урядом, виявляючи деякі атомові таємниці у зв'язку з плчном през. Айзенгавера про атомову контролю і вживання атомової енерґії для мирних цілей.

● **У найменшій в світі** „самостійній державі" Монако, що її бюджет опертий на прибутках з „автономного" касина в Монте Карльо, відбулися вибори до „парляменту". Цей „парлямент" складався раніше з 12 а тепер з 18 членів. Володарем Монако є від 1948 року князь Рейніє III.

● **Японія плянувала** фінансувати еміґрацію 8,000 японців до 4 країн Південної Америки: Бразилії, Арґентини, Болівії і Параґваю, але внаслідок зменшення бюджетових видатків, число передбачених еміґрантів скорочено до 3,500. В останньому бюджетовому році 1,500 японців переселилось до Південної Америки коштом японської держави

● **На радіо - телефонічну** інтервенцію американської амбасадорки Клер Люс з Риму вислано літаком з Ню Йорку лік для рятування 10-літнього Вінцента Руссо, що йому грозило скривавлення: він хворий на гемофілію. Перші впорскування цього ліку у шпиталі в Пармі в Італії відразу поправили стан здоров'я хлопчини.

● **У північній частині** Ірляндії, що належить ще до Британської Імперії, зріс від часу коронації Єлисавети II самостійницько-соборницький рух, що ставить собі на меті об'єднання з південною суверенною Ірляндією. Члени підпільної „ірляндської республіканської армії", як називають себе тамошні націоналісти, напали останньої неділі на вулиці столиці краю, Бельфасту на англійського вояка, стягнули з нього уніформу і примусили його самому тут же на вулиці спалити одяг.

● **Чеська митна** сторожа стримала транспорт 40 американських машин до прання і 40 скринь з миляним порошком. Американці забрали їх назад і роздадуть втікачам із Чехії, що перебувають тепер в Зах. Німеччині.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized Julv 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75
В Джерзі Ситі і закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.50
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобв'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СВЯТКУВАННЯ ВІРОЛОМСТВА

Під заглушливий гомін пропаґандивних фанфар почали в Совєтському Союзі, з наказу панівної кліки в Кремлі, відзначати урочисто 300-ліття Переяславського договору між вільною, козацькою Україною гетьмана Богдана Хмельницького та рабською Московщиною царя — „самодержця" Олексія Михайловича. Всі історичні документи і записки, теж російські, потверджують відому правду, що Переяславський договір був подібний до багатьох інших історичних договорів, в яких одна країна, опинившись в спеціяльній потребі, договорювалась з іншою для певних конкретних цілей. Україна, яка була тоді в затяжній боротьбі з Польщею, потребувала відповідного опертя, і Московщина була остання, до якої вона за таким опертям звернулася.

Договір укладений у Переяславі в 1654 році, був, в тадішніх обставинах, таким самим міждержавним договором, якими заповнена історія світу. Були взаємні урочисті приречення і запевнення, зокрема Московщина устами свого „самодержця" та його послаприрекла респектувати всі суверенні права і вольности України та козацтва. Але на практиці вийшло зовсім інакше. Вже в перших роках після укладення договору Москва не тільки не виконала своїх зобов'язань і не дала Україні допомоги в її війні проти Польщі, а, навпаки, сама почала вперто й послідовно використовувати той договір на поневолення вільної країни і вільного народу. Переяславський договір був клясичним троянським конем в Україні, яким, під маскою приязни й допомоги, перевезено контрабандою найгіршу московську неволю і рабство.

Переяславський договір започаткував на ширшу скалю довгу історію московського підступу, обману і віроломства у відношенні не тільки до України, але й до всіх інших народів, які тієї правди своєчасно не збагнули та входили з Москвою в переговори і договори. Практично, ціла історія Московщини — це історія внутрішнього рабства і зовнішнього підступства. Кого ще тільки не обманювала та не зраджувала Москва! На брехні, обмані й зраді збудована ціла московська імперія, брехнею, підступом і зрадою вона держиться. При цьому цікаво, що чим далі віддалюється людство від московської зради в Переяславі, тим частіше падає воно жертвою подібної практики Москви та її володарів.

Москва майже завжди в історії була тим „третім, що користає". Своїми підступними договорами та зрадою вона при кожній нагоді здійснювала внутрі народів і між народами стару засаду: „діли і пануй". Так ділить і панує вона й досі. Загарбавши насамперед землі своїх сусідів, опісля „одну шосту" частину світу, вона все ще не без успіху здійснює ту саму засаду й сьогодні, намагаючись забити клина незгоди між вільні ще народи.

Все ж таки, 300-літня історія московського віроломства, хоч і пізно, але поступово таки починає доходити до свідомости світу. Видно це виразно в низці останніх рішень вільних країн та заяв їхніх державних мужів. Це відноситься, зокрема, до З'єдинених Держав, де ми вже навіть з найбільш авторитетних джерел мали нагоду почути, що „договори з Москвою не варті того паперу, на якому вони списані". Правда, до такого висновку приходить вільний світ головно після московської зради в Ялті, Тегерані і Потсдамі, але допоміг в цьому протверезінні також і довгий ланцюг московської зради та віроломства відносно України.

З Переяславського договору між суверенною Україною та суверенною Московщиною зробила, власне намагається зробити Москва акт добровільного підданства України в московську неволю, а всіх гетьманів, державних мужів та полководців України, які намагались направити Переяславську помилку та звільнити Україну від московської „опіки", таврується „зрадниками". Під тим кутом і наказав Кремль святкувати 300-ліття Переяславського договору. З коментарів американської преси та з висловлень американських державних мужів на тему цих святкувань можна бачити, що Америка і світ здають собі сьогодні справу з того, що сталося 300 років тому в Переяславі, а вся шалена пропаґанда, яка супроводить ті наказані Москвою святкування, переконує, що й український нарід рішений скинути нарешті те ярмо, яке насадила йому Москва підступом і зрадою в Переяславі.

Андрій Яковлів

НА 300-ЛІТТЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ РАДИ

Генеральна козацька Рада, що відбулася в Переяславі 8-18 січня 1654 р., для її сучасників була тільки одним з епізодів у боротьбі українського народу з Польщею за державну незалежність України. Але наступні історичні події надали тому, що сталося на Переяславській Раді, епохального значення для цілого Сходу Европи. Для Б. Хмельницького Переяславська Рада була лише одним з етапів у боротьбі з Польщею, одним з його стратегічних плянів, і він не надавав їй більшого значення, ніж іншим таким же плянам.

Як талановитий полководець, видатний стратег і великий державний муж, Б. Хмельницький був свідомий того, що з нездисциплінованими, але озброєними масами народу він може здобути кілька блискучих хвилевих перемог, але не всилі буде провадити затяжну боротьбу з добре організованою старою державою, що розпоряджає великими ресурсами, добре озброєним власним і найманим військом, могутніми чужоземними союзниками. Тому в плянах Б. Хмельницького на першому місці стояло шукання союзників, отих „протекцій", якими польські посли часто йому докоряли.

Першим і постійним його союзником був кримський хан, васал Туреччини. Хоч татарське військо своєю кінностою давало значну поміч під час бою, але хан власні інтереси ставив на перше місце і, осягнувши їх, зраджував і кидав свого союзника в найважливіші моменти бою. Щоб тримати хана в більшому послуху, Б. Хмельницький уклав договір з турецьким султаном, але й султан не зміг, чи не схотів, вплинути на свого васала, і той ще раз зрадив Хмельницького 1653 року під Жванцем та ще й, вертаючись до Криму, зруйнував і пограбував південь України.

Широко закроєний плян спілки з Волощиною, Семигородом та Мунтянами не вдався через трагічну смерть Богданового сина, Тимоша, під Сучавою. Втративши союзників на півдні, що прикривали запілля України, звернувся Б. Хмельницький на північ і розпочав переправи з шведським королем, але неможливо було вчасно їх закінчити. Лишився ще один евентуальний союзник на Сході — московський цар, якого Б. Хмельницький, нібито тримав „про запас", на випадок, коли події наберуть найбільш загрозливого характеру, коли вже не буде інших союзників. Як далекозорий стратег, Б. Хмельницький своєчасно зробив перші розвідні кроки, щоб виявити можливість мати в майбутньому цього союзника. Дехто з наших істориків вважає, що думку про московського царя, як союзника, подали Б. Хмельницькому „київські москвофіли", але це припущення мало обґрунтоване, бо Б. Хмельницький, як реальний стратег і політик, керувався дійсною потребою помочі, а не сторонніми йому вдачі москвофільськими сантиментами.

Втрата південних союзників та Сучавська трагедія примусили Б. Хмельницького до рішучих кроків в напрямі сходу. Року 1653 Б. Хмельницький висилає до московського царя посланця з листом, в якому прохає допомоги. На попередні прохання цар відповідав, що має з польським королем „вічний мир" і не хоче його порушити. На цей раз ситуація змінилася завдяки необережності поляків: звертаючись до царя, вони викинули з його титулу слова. „и всея Русіи" на тій підставі, що Польща теж володіє частиною „руських земель". Цар був дуже ображений „поруганіем его государской чести" і вислав до короля посольство, вимагаючи сатисфакції. В цей час наспіло прохання Б. Хмельницького, цар прийняв його прихильно і відповів Б. Хмельницькому, що чекає повороту свого посольства й відповіді короля. Відповідь була неґативна і цар в жовтні того ж року скликав Земський Собор, який висловився за те, щоб цар прийняв „гетьмана Б. Хмельницкаго и все Войско Запорожское с городами их и землями под свою государскую високую руку для православныя христіянскія вери и святых Божіих церквей". Цей же мотив прийняття навів цар і в своєму листі до гетьмана, повідомляючи його, що висилає своїх послів до Переяслава.

В грудні того ж року гетьман прибув до Чигрина, написавши царським послам, що незабаром прибуде до Переяслава. 31 грудня 1653 р. цар оголосив Польщі війну і того ж дня царське посольство з бояриним Василем Бутурліним на чолі прибуло до Переяслава й було урочисто зустрінуте переяславським полковником, Павлом Тетерею, з духовенством і військовим почотом. Б. Хмельницький приїхав до Переяслава увечері 6 січня 1654 р. Другого дня ранком відвідав посла Бутурліна, який поінформував його, що привіз з собою царську грамоту і виготовлений у Москві порядок: 8 січня в помешканні посольства Бутурлін передасть гетьманові царську грамоту, потім всі підуть до церкви, де гетьман, полковники та інша старшина складуть присягу цареві, „на яких умовах мають вони бути під високою царською рукою". На це гетьман відповів, що 8 січня у нього буде нарада з старшиною, потім він прийде до посольства, вислухає царську грамоту, знов порадиться з полковниками, а потім у церкві складе присягу. 8 січня події відбулися не так, як умовлено.

Зранку відбулася Старшинська Рада, яка вирішила „піддатися під царську руку", але на умовах, що цар дасть допомогу військом, прав і вольностей України не відбере, у внутрішні справи Війська Запорозького мішатися не буде й охоронятиме Україну від нападу ворогів. Несподівано для царських послів гетьман вирішив скликати того ж дня Генеральну Козацьку Раду. На Раді гетьман вияснив все-

(Закінчення на стор. 3)

Іван Кедрин

ДОСВІД МИНУЛОГО

Помалу формувалась новітня українська політична думка, пригнічена сторіччями неволі. Проте завдячує вона й чимало ворогам України, які давали пізнавати себе з найгірших сторін і, бувало, самі підштовхували українців до поступу в процесі кристалізації свого політичного вірування. І коли в 300-річчя Переяславського договору Москва переводить на терені СССР і по всьому світі кампанію за прославлювання мудрости того історичного акту, як доказу 300-річного вірнопідданства України, то ця російська пропаґанда має два кінці: вона безумовно може збаламутити деяких підсовєтських і закордонних примітивів, які не знають і не думають пізнавати історії України, але вона, ця російська пропаґанда, підштовхує теж самих українців до студій над історією української політичної думки і до такої історично-політичної аналізи, що її в інших обставинах не переводили б. І нема ніякого сумніву, що — коли мова про чужинецький поважний науковий і політичний світ і про широкі українські маси — остаточний вислід повені офіційних совєтських святкувань роковин Переяславського договору і однозвучних аґітаційних статтей в російській еміґрантській пресі дадуть неґативний для росіян баланс: краще ознайомлення закордону з українською історією і ще більше бажання українців унезалежнитись від тих, що їх 300 років тому підвели й обманули та нині ще славляться цим.

Проте росіяни безумовно мають причину святкувати Переяславський договір, який в історії української політичної думки став символом українського політичного русофільства. Після занепаду тієї думки з упадком княжої держави і після невдач визвольницьких спроб пізньолитовського періоду, врешті після відродження визвольницького руху в постаті козаччини, українська політична думка хиталася поміж концесіями польонофільства і русофільства, в розумінні політичного союзу й опертя. В історії української думки маємо дві дати-події, як символ такого політичного русофільства і дві дати-події такого політичного польонофільства: 18 січня 1654 року договір Богдана Хмельницького в Переяславі з московським царем Олексієм III, за яким цей останній брав Козацьку Державу під свою „високу руку", і грамота гетьмана Павла Скоропадського з 14 листопада 1918 року про проголошення федерації України з Росією, при чому тут Українська Держава ставала протекторатом і зав'язком цієї майбутньої Росії, що тоді ще потопали в хаосі революції.

Поруч із цими актами стоять два інші: договір Івана Виговського з 18 вересня 1658 року під Гадячем про федерацію з Польщею (і Литвою) і Варшавська конвенція Симона Петлюри з 20 квітня 1920 року. Очевидно, кожний з цих 4-ох актів був наслідком певних тогочасних обставин і більше або менше, кажучи нинішньою термінологією, „вимушений", як акт політичної тактики. Нікого з вичислених тут державних мужів України не можна осуджувати, що він робив це з „любови" до Польщі чи Росії, поминаючи, що питання сентименту взагалі не грає ніякої ролі в оцінюванні історичних актів з перспективи часу. Кожний з тих актів був супроводжений демагоґічною кампанією збоку його противників, про одну з них знаємо менше, про другу більше, але вона була напевне, так само, як буває нині під адресою одних чи других „-філів", з причеплюванням їм епітетів „зрадництва" і „запроданства". Очевидно, що в таких політичних концепціях ніякої зради та запроданства немає, а є тільки політична концепція, добра або кепська, правильна або помилкова, корисна або шкідлива, але сформована і реалізована завжди під кутом кожночасного добра України.

Ніхто так радикально не вилікував українців від їхніх „-фільських" тенденцій і не казав шукати розв'язки української проблематики в повному відірванні від обох історичних концепцій, як сама Польща і Росія. Після договорів України з Московщиною у Переяславі і з Польщею у Гадячі — прийшов поділ України поміж Польщею і Московщиною в 1667 р. в Андрусові. І після федераційної грамоти з Росією і Варшавської конвенції з Польщею прийшов знову поділ України поміж Польщею і Росією в Ризі, 18 березня 1923 року. Хоч поміж Андрусовим і Ригою лежали 256 років, проте ті два акти дуже подібні своєю тенденцією договорюватись понад голову України коштом України, так само, як дуже подібні всі ті чотири події з давньої і нової історії України, що шукали порятунку в союзі з Польщею чи Московщиною. Характеристичною рисою всіх тих пактів і проголошень була нельояльність партнера. Олексій III відразу відмовився присягати на договір, що його заприсягнув великий гетьман, і від того моменту почався нескінченний ланцюг фальшів, обманств, підступів і насильства. Поляки ніколи не дозволили Україні дійсно набрати признаних їй Гадяцьким договором 60,000 реєстрованих козаків, ані не відмовились від своєї релігійної акції, ані не перестали трактувати України, як терену колонізації і визиску, і врешті самого Івана Виговського, використавши нікчемний донос на нього, розстріляли 19 березня 1664 р. Російська чорна сотня, буквально на другий день після проголошення в половині листопада 1918 року федераційної грамоти тодішнього гетьмана — почала зривати українські прапори на будинках Києва і поводитись у ньому, як „матері ґородов русских", а союзницька за Варшавським договором з 1920 року Польща ще під час спільного з армією УНР походу на Київ грабувала й безсоромно вивозила все українське державне майно з Правобережжя до Польщі, запроторила союзницьке військо за дроти і „запропонувала" самому Симонові Петлюрі виїхати з Польщі на захід.

Польща і Московщина — це територіяльні сусіди України, і нема ніде у світі такої державницької політичної думки, яка неґувала б сусідів, чи базувала майбутність батьківщини на вічній ворожнечі з сусідами. Тому союзи з тими сусідами неминучі і бажані. Вдуматись у цю будуччину дуже трудно, не тільки тому, що нинішня дійсність — це ще кромішня неволя, а тому, що досвід із взаємин України з Польщею і Росією накопичив стільки справедливого недовір'я до вартости і чесноти партнера, що будь-які розмови з ними викликають відразу серед маси українців підозрілість і гостру, здебільша демагоґічну реакцію. Росія була і є у відношенні до України загарбницько-імперіялістична, а настрої російської еміґрації в цьому пункті не роблять різниці між червоною чи білою Москвою. І так само Польща, хоч вона нині терпить від того самого російського імперіялізму, який переводив уже стільки поділів польської держави, зраджуючи її і використовуючи кожну нагоду для нападу на неї, поставою своєї еміґрації не зраджує відмови від напрямних „кресової" політики шляхетських часів. І в цьому аспекті акт 22 січня, що відірвав українську проблему від думок про опертя на Росію чи Польщу і сформулював вперше соборницьку і державницьку думку, є актом великої мудрости.

ВІЙНА З ІСТОРІЄЮ

Совєтський історик А. Панкратова, що є одночасно ніби посередником між партією і науковцями, в комуністичному програмовому журналі „Комунист" (ч. 6, 1953) заявляє, що „стан справ на історичному фронті в цілому не може бути визнаний задовільним. Залишається невиконаним таке велике завдання, як створення марксистських книжок з історії СССР совєтського періоду і новішої історії. До цього часу не перероблені застарілі підручники з історії СССР періоду февдалізму і капіталізму". А. Панкратова вказує, чому й досі „народи СССР" не мають своєї писаної історії. Виявляється, що „в результаті втручання Центрального Комітету партії викрито в багатьох ділянках науки, в тому числі в області історії, чужі совєтським людям навики і традиції... Буржуазно - націоналістичні помилки і концепції були досить широко розповсюджені в працях окремих істориків, а також літературознавців і філософів". З ініціятиви й під керівництвом Центрального Комітету, інформує А. Панкратова, проведено дискусії з філософії, біології, мовознавства, політичної економії. Оце керівництво партії і заважає історикам писати правдиву історію. Якщо раніше підручники історії могли проіснувати бодай п'ять чи десять років, то тепер деякі підручники забороняються партією ще під час їхнього друку.

Історична дійсність говорить проти новітнього колоніялізму Москви. Тому вона постійно веде бій з історією. В цій битві є своя логіка і закономірність. Суть цієї битви полягає в намаганні запобігти неминучому розвалові комуно-російської імперії.

Друга світова війна виявила великі відцентрові сили в СССР, і тому в Москві, крім ряду терористичних заходів для вдержання єдности імперії, рішено дуже гучно відсвяткувати сімсотліття Москви. Головним мотивом святкування була ідея великої централізованої держави. Святкування відбувалося в серпня 1947 року. Мету свята висловив Сталін такими словами: „Тільки країна, об'єднана в єдиній централізованій державі, може розраховувати на можливість закріплення своєї незалежности. Історична заслуга Москви полягає в тому, що вона була і залишається основою і ініціятором створення централізованої держави на Русі". Під час святкування доказувалось, що жаден нарід теперішнього СССР не був здібний створити власну державу і лише Москва „об'єднала" ці народи „в єдину державу з єдиним урядом, з єдиним керівництвом".

Цій централістичній політиці Москви підпорядковане також святкування трисаліття Переяславського договору. Покоління підсовєтських українців, що є нині в розквіті сил, пригадує оцінку (роблену цією ж самою „мудрою" партією) епохи Хмельницького зовсім іншу від тієї, яку їй сьогодні силою нав'язується. За старою комуністичною концепцією Хмельницький, всупереч інтересам українського народу, об'єднався з московським царем, щоб спільно поневолити обидва народи. За новою російсько-імперіялістичною концепцією вже об'єднались українські і російські народи, а не їхні „експлюататори". В 1934 році комуністична наука твердила, що московський цар Алексєй „в своєму стремлінні до Чорного моря давно вже задивлявся на українські землі", а тому уклав зрадницький союз з Хмельницьким. В 1943 році ніби та сама наука заговорила про „єдинокровність" українського і російського народів. З ворога українського народу Хмельницький перетворився на великого вождя і найкращого його сина. Сьогодні вже не згадується, як раніше, що Хмельницький воював в союзі з Польщею проти Москви.

Чим пояснюється така різка зміна ставлення до епохи Хмельницького? — Лише страхом Москви перед розпадом „єдиної централізованої держави".

Нинішнє покоління підсовєтських українців ще добре пам'ятає, що йому раніше говорили і що говорять тепер. І з усього цього це покоління зробить власні висновки. Самий факт дискусії і святкування в таких широких розмірах є позитивним фактом для української національно визвольної боротьби. Такий стан будить думку ... населення. Бій з історією пізніше чи раніше Москва програє. В московській „Литературной газете" (10 грудня, 1953) з приводу переяславського святкування Бажан під диктат Москви пише: „Основним скеруванням зрадницької діяльности націоналістів завжди було, та й тепер залишається, прагнення до роз'єднання українського і російського народів..." А що буде, як у слушний час цих націоналістів виявиться сорок мільйонів? Яка доля спіткає „єдину централізовану державу"? (Л Л)

Софія Парфанович

ТАМ, ДЕ НАШІ КОНІ ПАСЛИСЬ...

(Люди в ДП-таборі)

(1)

Місто. Старовинне, що пам'ятає шелест прапорів Цезаревих полків, стукіт ніг римських леґіонів по камінню вимощених вулицях. Міщанські війни... Пиха Максиміліянів... Тридцятилітня війна... Мартін Лютер прибиває свої Авґсбурзькі Тези на брамі костелу святої Анни. Гордовиті міщанські магнати Фуґґери, Вельзери... Пиховиті північно - німецькі кайзери в прагненні покласти тяжку руку германського духа на барокко і ренесанс культури швабсько - баварського півдня.

Оце Авґсбурґ. Місто наших днів. Давнє своєю історією, модерне купою румовищ, що залишилися після бомбових нальотів пам'ятної весни сорок четвертого року.

Кинути оком через Цісарську Площу, через старий густий парк. Оце руїни — не старовинні — руїни великого, тяжкого будинку на колонах, що до війни репрезентував міщанське будівництво кількох минулих століть нашого тисячоліття. Віджило могутнє міщанство, усі ці Фуґґери — прийшов час, щоб їхні будівлі впали в руїни. Завтра їх показуватимуть туристам як колись руїни Геркулянум і Помпеї. Модерний землетрус-громовиця вижолобили оці міщанські палати й кинули ницьма середньовічний, потужний шар. Вже бо зі Сходу йому заглада...

Померк вчорашній день великих змагань за владу над світом, стремління германської раси до геґемонії. Купи румовищ в мертвих дільницях оповідають про вчорашній жах бомбардувань. Нині біля них пробігає життя в вічній погоні і страху перед голодом та загрозами Нового Світу. Але руїни лежать тупою, безвиразною масою, погані своїм брудом, гидкі наготою розкритих тельбухів колишніх людських жител. Покручені траверси, зігнені штаби, цегла, сажа. Звисають рештки стін, стримлять залишки мурів. Можете стати й думати над життям, яке пливло колись в тих домах до війни й можете переживати знову жах пекла, що розсипало доми в румовища.

Як у великому казані, кипить в людському муравлищі. Біжать модерні авта, розмальовані зелено-сірим воєнним кольором. Коли подумаєш, що між фабриками, в яких їх зробили, і суходолом, яким тепер стрибають і бігають, розкинувся Атлантійський океан — дивуєшся, як це ці модерні блохи перестрибнули через „Велику Воду".

Проте вони тут. А на них їдуть молоді хлопці, що цікаво й довірливо розглядають Старий Світ, звідкіля вимандрували колись їхні батьки. Щоб приємніше було їхати, виписали напереді імена своїх американських любок. Правда, в парках братаються з легкодоступними дівчатами підкореного народу, байдуже, чи самі вони білі чи чорні. Жінка народу, який ганебно програв, не розбирає і не надумується довго. Бере те, що принесла поразка братів та батьків і в розкриті рамена приймає переможців. А ще з-за моря, з усім посмаком новости, з ореолом героїв і шоколадою, кавою та сигаретками (не забути ще: з помаранчами й цитринами!). З зворушливою простотою приймає їх, як неминучий дар життя. Жінка, як земля: приймає-приголублює кожне зерно.

Та не тільки декотрі. І вечорами в парках чи де там. Але більшість їх ще не „здемобілізовані". Ще не вернулись з війни-полону чоловіки. Тож вони далі працюють як увесь час війни. Оце разом з чоловіками біжать вулицями, поринають в гамір міста і булькотять в його кольоровому кітлі.

На бульварі негри вчаться від малих дівчаток німецької мови. І дівчатка від них англійської. Тільки й чується: „вас гайст"..., чорні записують щось і потім вимовляють, а дівчатка вибухають дзвінким, дитячим сміхом. Сміх цей котиться по хіднику як скляні кульки, гомонить в садку і не вмовкає до вечора. Тоді вже заміняють малих трохи більші, що теж з неґрами і теж сміються. Тільки ж не так дзвінко і не так безгрішно...

Поміж людські стрічки біжать жовті трамваї з своїми незмінними на цілому світі дзвінками. Трублять, свистять, глушать авта. А вгорі літаки. Вони летять понад містом так низько, якби хочуть сідати на дахах.

Серед міста розкинені парки. Соковита, розкішна зелень дерев купається в спеці літнього сонця, дихає повними грудьми назустріч безхмарному розсяйно-синьому небу. Липень і сонце затоплюють місто зливою свого шквару, видавлюючи піт і втому. Але зелень радіє сонячній зливі, в парках співають пташки і пахне сіном. Пахне далеким запахом села.

Нічний дощ з вітром наламав гілля, натряс листя. Вранці, розбігаються жінки з мішками і визбирують гілки. Дбайливо і жадібно. Місто не має чим палити. Червоними краплинами заплакала горобина і глід на камінні хідники і хоч є серпень, жовте листя мокне на асфальті. Замітають його невміло зděклясовані інтеліґенти, бувші „наці", панове радники. Одягнені не по-робочому, мітлу тримають за кінець довгого дручка і водять нею мляво, щоб не збивати пилу. З часом привикнуть інакше тримати мітлу...

На залізничому мості вже робота. В двох місцях його прорвали бомби. Тепер великими автоматичними свердлами вертять в збочах ліїв. Скачуть іскри, шумить синяво-біле полум'я автоґену, куриться білий дим. Публіка їде-пливе поспішаючи, хто пішком, хто на колесах. Переважно до міста. До так званої праці. Праця людей при людях. Бо яка праця може бути там, де всі фабрики стоять чи лежать. Тільки там бюра і всякі: мельде-ернерунґс-поліцай- і інші амти. До них біжать точні і працелюбні авґсбуржці.

Під містом рейки, в далині двірець, а з правого його боку видно місто. Його сади, бані і якісь галі. Сунуть туди і назад довжелезні потяги з порожніми товаровими вагонами і з баками з написами „Еллавд форсис".

Так, це Авґсбурґ і над ним безліч ластівок і розжарене сонце липня. В звалищах домів і в заціліли́х будинках міщанин. Найтиповіший в світі, довоєнний тип міщанина, музейний пережиток на сході, згадка — „давніх добрих часів" на заході і ще його постійний мешканець.

Оце Грабен. Старовинний рів, виповнений водою, що біг кругом авґсбурзької твердині. Ще там над ним греблі і червоноцеглані брами і побіч оборонний мур, смішно низький, з малими щілинками на страшну колись пальну зброю, що її набивали руками і якось там запалювали. Чи справді це все лялькове-мале було колись таке грізне? — запитуєте ви, що привикли до танків і літаків. Оці дитячі забавки: касаренька з червоного кубика, брами і звідні мости і олив'яні вояки. В рові хитається човник, а над водою кивають головами рожеві далії, густіють жовті жоржини і цвіте, спинаючись, квасоля. По той бік рову ще заціліли старі будинки: в німецькому стилі з вузькими фронтонами в три-чотири вікна, що вгорі вибігають у гостряк, трикутню мансарду під черепичним дахом. Кожен інакше розмальований: білий, сірий, ясніший і темніший, різні відтінки жовтого рожевого, бурого, бронзового. З різного кольору „рольо", переважно зеленими. Коли дивитесь на їхній ґротесковий вигляд, думаєте, що кожний сусід старався конче відрізнитись від сусіда. Може, з заздрости, а може зі страху, що в місті можуть не знайти його будинку, можуть попутати його фірму з іншою. А там: варенгавз, ціґарренгавз, гросляґер, веркштетте і інші.

ЗВЕРНЕННЯ УКРАДИ ДО УКРАЇНЦІВ НА БАТЬКІВЩИНІ Й НА ЧУЖИНІ

Українські громадяни й громадянки!

На січень місяць 1954 року припадає 300-ліття події, що мала тяжкі і згубні наслідки для дальшої історії українського народу. 18 січня 1654 року гетьман Богдан Хмельницький уклав т. зв. Переяславський Договір з тодішнім московським царством. Від цієї дати розпочинаються намагання московських царів знищити вільну українсько-козацьку державу й обернути її на колонію майбутньої російської імперії. Це їм остаточно пощастило досягти в другій половині XVIII століття по довгих і кривавих визвольних війнах, що їх провадила Україна в обороні своєї свободи й незалежности.

Після понад 200-літнього перебування у московсько-царській неволі, по революції 1917 р., український нарід здобув наново свою свободу й відновив незалежну державу у вигляді Української Народної Республіки. В тій вільній українській республіці було забезпечено національну, особисту й релігійну свободу та справедливий соціяльний і господарчий лад для всіх громадян Української Землі, не виключаючи й національних меншин, що жили на нашій Батьківщині.

Проте московські большевики — спадкоємці царських правителів колишньої російської імперії — пішли війною на молоду державу українську і здобули її перевагою свого війська, підступом, терором і зрадою. Від того часу в Україні панує поліційно-тоталітарний режим насильства, рабської праці, національного й релігійного поневолення, господарського визиску й народовбивства. Разом з тим большевицька Москва винищує українську культуру, нівечить українські історичні пам'ятки, викривлює нашу історію й наші національні традиції, намагаючись вбити національний дух українського народу. Приклад спотворення української історії являють собою гучні святкування, що їх готовить саме тепер большевицька Москва з приводу 300-ліття Переяславського Договору. В цих святкуваннях, що їх на наказ Москви слухняно влаштовуватиме т. зв. „уряд" нібито незалежної совєтської України, гетьмана Богдана Хмельницького виставляється героєм „возсоєдинєнія" України з Росією, а про нарід український твердиться, немов би триста років тому він гаряче бажав „навіки приєднатися до старшого російського брата".

Українці й українки!

Гетьман Богдан Хмельницький був справді великою постаттю в нашій історії. Та не за Переяславський Договір величали гетьмана Хмельницького його сучасники й величають донині наступні покоління українців. Переяславський Договір був, власне, одною з тяжких помилок цього великого державного мужа, якої він допустився через скрутне тодішнє становище України, шукаючи порятунку для нашої Батьківщини. Саме того договору ніяк не міг вибачити Хмельницькому Шевченко, промовляючи устами символічної постаті Матері-України такі гіркі слова: „Ой Богдане, Богданочку! Якби була знала, у колисці б задушила, під серцем приспала..."

Український нарід величає гетьмана Богдана Хмельницького, як відновника Української Держави, що пов'язав традицію княжої Руси-України з новою козацькою добою і передав наступним поколінням заповіт боротьби за повну незалежність України. Створивши українсько-козацьку державу у війнах з Польщею, Богдан Хмельницький виснажився в цій нерівній боротьбі й не міг вдержатися за допомогою лише непевного союзника, яким була тоді Туреччина. Тому очі гетьмана звернулись на північ, і він запропонував московським царям союз проти Польщі, бажаючи забезпечити незалежність України від польських посягнень. На підставі Переяславського Договору гетьманська Україна мала залишитися незалежною державою з власним військом, самостійними дипломатичними зносинами з чужими державами, своїми фінансами і своїм судівництвом. Цей договір мав бути лише воєнним союзом, побудованим на взаємному пошануванні прав обох партнерів.

Московські царі зламали договір і використали його для поневолення України та відразу почали посилати туди своїх воєвод і свої залоги. Недарма цей політичний акт, всупереч заявам сучасних московських володарів та їх совєтсько-українських прислужників, був такий непопулярний в українському народі 300 років тому. Сам Богдан Хмельницький довго вагався, доки зважився на цей крок. Велика частина козацької старшини на чолі з полковником Іваном Богуном та цілі полки українського козацтва відмовилися визнати цю угоду; протестувало проти неї українське духівництво з митрополитом київським Сильвестром Косовим на чолі, протестувало й українське міщанство.

Переконавшись дуже скоро в зраді московського союзника, Богдан Хмельницький став працювати над утворенням нової коаліції, до якої, крім України, мали пристати Швеція, Семигород, Бранденбурґ, Молдавія, Волощина й Литва. Ця коаліція мала бути звернена і проти Польщі, і проти Москви. Її війська вже розпочали свої дії, але передчасна смерть Хмельницького не позволила йому здійснити ці його задуми. Проте наступники Хмельницького — гетьман Виговський, Дорошенко, Мазепа — провадили криваві війни проти загарбницьких плянів московських царів. Лише скасування гетьманщини й зруйнування Запорізької Січі в другій половині XVIII століття здійснили остаточно перемогу завойовницьких намірів Москви.

Така є історична правда про Переяславський Договір. Московські большевики намагаються тепер сфальшувати цю правду. Вони намагаються вмовити українців, ніби 300 років тому український нарід добровільно і з радістю прилучився до Москви. Вони не згадують нічого ані про Конотоп, де через п'ять років після Переяславського Договору гетьман Іван Виговський розгромив стотисячне московське військо, ані про Батурин, де поплічник царя Петра Меншиков вирізав усе населення міста з жінками й дітьми разом.

Наміри большевицької Москви аж надто ясні. Гучними святкуваннями 300-ліття Переяславського Договору вона хоче показати перед світом, ніби український нарід задоволений своїм сучасним станом і не прагне відновлення самостійної Української Держави. Вона хоче, фальшуючи історичні факти, переконати українців, що їм немає чого боротися за незалежність, бо ж і їх предки нібито добровільно вибрали для себе ярма московських царів. Вона навмисно замовчує безперервну боротьбу українців за свою свободу на протязі понад двохсотлітнього московського поневолення, замовчує героїчні Визвольні Змагання в роках 1917-20 під прапорами Української Народної Республіки та невпинний спротив українського народу окупантському московсько-большевицькому режимові, його непохитну боротьбу за самостійну і соборну Українську Державу.

Українські громадяни і громадянки на Батьківщині!

Виконавчий Орган Української Національної Ради, як продовжувач і спадкоємець законного уряду Української Народної Республіки, знає, що Ви, в умовах большевицького терору, не маєте змоги належно протиставитися накинутим Вам „святкуванням". Але це зроблять за Вас Ваші брати й сестри, що перебувають у країнах вільного світу. Виконавчий Орган Української Національної Ради закликає все українське громадянство на чужині влаштувати в січні 1954 року, в час, коли припадатимуть роковини проголошення самостійности й соборности Української Народної Республіки, могутні маніфестації протесту проти фальшування нашої історії большевицькою Москвою й накинутим нею узурпаторським „урядом" совєтської України. Хай викриття історичної правди й наша непохитна вірність прапорові Незалежної України засвідчать перед вільним світом справжні прагнення українців і піднесуть дух народу на Батьківщині. Ні фальшем, ні терором не здолає ворог зломити наш нарід та його героїчні змагання за відновлення самостійної, ні від кого незалежної, вільної, соборної Української Народної Республіки. Україна переможе!

Виконавчий Орган Української Національної Ради:

Степан Витвицький — голова; Михайло Воскобійник, Василь Григоренко, Василь Діберт, Спиридон Довгаль, Микола Лівицький, Микола Хробак, Олександер Юрченко — члени.

На чужині, 20 грудня 1953 р.

НА 300-ЛІТТЯ ПЕРЕЯСЛАВСЬКОЇ РАДИ

(Закінчення зі стор. 2)

бічно ситуацію, і подав на вирішення Ради пропозицію прийняти протекцію московського царя на певних умовах. Генеральна Рада цю пропозицію схвалила. Після Ради всі пішли до церкви складати присягу. Але в церкві Б. Хмельницький зажадав, щоб посол Бутурлін склав раніше присягу „за царя", що цар Військо Запорозьке Польщі не віддасть і за них буде стояти, прав і вольностей України не порушить та у Війську Запорозькому все зостанеться так, як і дотепер, без жадної зміни.

З приводу цієї несподіваної для московських послів вимоги розпочались суперечки між Б. Хмельницьким та послом Бутурліним. Треба зазначити, що в цьому місці Статейний Список Бутурліна дуже заплутаний, перередаґований. З його запису виходить, що Бутурлін нібито зрозумів вимогу Б. Хмельницького так, що гетьман вимагає присяги царя, як володаря України, і тому, нібито Бутурлін відповів гетьманові, що в Московській державі присягу складають піддані цареві, а не цар підданим своїм. А щоб складати присягу за царя, того ніколи не було й не буде. Тому нехай же гетьман і Військо Запорозьке складуть присягу цареві „без всякаго сумленія", а великий государ буде їх „держати в своїй государській ласці і від ворогів їх боронити, і вольностей у них не відніме, і маєтності їх підтвердить". Ця відповідь не задовольнила гетьмана, він покинув посольство в церкві і пішов радитися з старшиною. Рада ця тяглася довго, гетьман вислав до послів полковників Тетерю й Лісницького, які знов поставили вимогу, щоб Бутурлін склав присягу за царя, пославшись на польських королів, які завжди присягають своїм підданим. На це Бутурлін нібито відповів, що „польські королі — невірні" (не православні), не самодержці, на що присягають, того не додержують". Але „у нас ніколи не бувало і при попередніх царях і тепер, щоб царі складали присягу. Прислані вони (посли) до Війська з царським милостивим словом", а „царське слово перемінне не буває". Подковники відповіли Бутурлінові, що вони вірять царському слову, але козаки не вірять. На те Бутурлін відповів, що нехай вони вияснять справу козакам. Полковники вернулись до гетьмана і за якийсь час гетьман з старшиною і козаками прибули до церкви. Тут гетьман оголосив рішення наради: „вони у всьому покладаються на царське слово і складуть присягу, а про свої справи будуть бити чолом цареві"

Це означало, що гетьман і старшина вирішили скласти присягу цареві на певних умовах, прийняття яких було ґарантоване царським словом. Після обряду присяги в церкві на помешканні послів переведено обряд інвеститури гетьмана за виробленою у Москві інструкцією. Обряд складався з того, що Бутурлін урочисто передав гетьманові привезені з Москви: прапор, булаву, ферязь (верхній кафтан) і високу боярську шапку, виголосивши при передачі кожного предмету довгі промови. Потім передав гетьманові й старшині царські подарунки, після чого гетьман з старшиною урочистим походом вернулись до себе.

Стільки й так про події історичного дня записано в Статейному Списку боярина Бутурліна. Перевірити Список немає можливости, бо з українського боку не лишилось жадних записів, крім пізніших козацьких літописів, які, всупереч Статейному Списку, занотували, що „по виконанні присяги дана Хмельницкому царская хоругов и булава... з таким монаршимъ подъ клятвою словом и упевнениям, же держит он Малую Росію з всем Війском Запорозьким в своей протекціи при ненарушимом захованю старовечных ея прав и вольностей, мест си от всех неприятелей и наступств их своими войсками и скарбами вспомагати и боронити" (Величко). А в так званих „Жердевських статтях" Юрія Хмельницького з р. 1659 читаємо: „Яко за славной памяти небощика пана гетьмана Б. Хмельницького, постановлены в Переяславі і виконаню присяги из обоих сторон было"

„Так закінчився цей історичний день 8-18 січня 1654 р. в Переяславі. Жадного „возсоєдиненія" в цей день не сталося. Була складена присяга цареві збоку Б. Хмельницького й старшини під певними умовами, ствердженими царським словом, які потім склали зміст договору між гетьманом Б. Хмельницьким з Військом Запорозьким та московським царем. Про ці умови велися в Переяславі переговори з царсь. посольством від 9 до 13 січня, потім довго ще відбувалися наради в Корсуні і в Чигирині гетьмана з старшиною та усталювалися умови, які козацьке посольство мало відвезти до Москви. На день 17 лютого виготовлено гетьманську грамоту до царя, уповноваження для послів та проєкт договору, що містив 23 статті. Цього ж дня козацьке посольство виїхало до Москви.

Статейний Список московського посла, боярина Бутурліна, з московського погляду — документ вповні достовірний, а в ньому ні одним словом не згадується про якесь рішення Переяславської Ради. „о возсоединенія украинского народу с русским народом в едином Российском государтве" чи „о возоєдиненія України с Россией", як про це сповіщає постанова Советського уряду 9 грудня 1953 р. Москва, можливо, й бажала такого „возсоединенія", тільки не з мотивів національного і „кровного спорідненя" українського й московського народів, а з мотивів „возсоединенія отторгнутой отчины" — Київського Великого Князівства. Цього бо вимагала московська теорія „Третього Риму". Без Києва вона втрачала всю свою історичну підставу: бо ж Москва дістала християнську віру не безпосередньо з Візантії, а через Київ. Щоб якось залатати цю прогалину, московські літописці приєднали давній Київський літопис „Повість временних літ" до московських літописців, цим штучно продовжили в давнину існування Московської держави та склали потім леґенду про „возсоединеніе отторгнутой отчины — Кіева". Совєтські історики, з наказу влади, витягли тепер з архіву цей термін і застосували його до 300-ліття Переяславської Ради. Правдиві історичні факти не тільки не стверджують теорії такого „возсоединенія", а навпаки, свідчать проти неї.

Що ні на Переяславській Раді не сталося „якогось возсоединенія", ні потім, про це свідчать такі московські історичні документи. В статті 19-й так званих „Коломацьких статтей", прийнятих на Генеральній Раді 1687 р. за гетьманства І. Мазепи, вміщено такий царський наказ: „Народ малороссійскій всякими мери и способы с великороссійским народом соєдинять и в крепкое согласіе приводить супружеством и иным поведеніем", щоб були під одною царською державою „обще, яко единой христіанской вери и никто б голосов таких не испущал, что Малороссійскій край — гетьманскаго регименту..." Отже в р. 1687 ще не сталося того „возсоединенія" України з Москвою та між обома народами спільною є тільки християнська віра. Московські архівні документи свідчать, що в церковних книгах московських друкувалася й уживалася спеціяльна молитва до св. митрополита Олексія, що її читали в церквах від імени царя з родиною: „о еже престолу Кіевскому соединитися с богопоставленным престолом Московским и княженію Кіевскому совокупитися (тобто „возсоединиться") с богохранным великороссійским царством". Цю молитву Російський Синод скасував лише р. 1734. Щождо „возсоединенія украинскаго народа с российским", про яке згадувалося під р. 1687, цариця Анна р. 1734 наказувала правителю України, кн. Шаховському: „секретно... малороссіян от свойства с смольняны (білоруси) и с поляками и с другими зарубежными жителями отводить, а побуждать их и искусним способом приводить в свойство с великорусскими".. А цариця Катерина II вже цілком одверто висловлюється в таємному наказі кн. Вяземському р. 1764: „Сіи провінціи (Україна, Лифляндія, Фінляндія) надлежит легчайшими способами привести к тому, чтобы оне обрусели и перестали бы глядеть, как волки к лесу". І знов в „секретному наставленіи" генерал-губернаторові, гр. П. Румянцеву з того ж року Катерина II вказувала йому на багатства України та на труднощі управління з огляду на чужі закони і права, привілеї і вольності народу, а надто з огляду на „внутреннюю противелик о русскаго ненависть". Через два роки після цього Румянцев в розпачі писав до цариці, що український народ вперто не хоче розуміти намірів цариці „возвести малороссійскій народ на высшую ступень счастья", що багато з них „всякій закон и царскій указ вважають за порушення їх вольностей", що вони тільки й твердять, що українці „з цілого світу найвидатніші люди, що нема сильніших, хоробріших і розумніших за них, що нема ніде нічого доброго, корисного, вільного, що їм годилося б, а все те, що в них є, то і є найкраще".

Подані тут витяги з російських історичних документів, що охоплюють мало не повні 110 років існування договору 1654 р., свідчать, що жадного „возсоединенія" України з Росією, чи українського народу з „рідним по крові" російським народом внаслідок Переяславської Ради не було. Між Україною й Москвою-Росією існували договірні відносини на підставі основного договору з 27 березня 1654 р. та наступних додаткових договорів. Але про ці договори постанова совєтської влади з 9 грудня 1953 р. не згадує.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Товариська Зустріч.

Неділя 6 грудня м. р. залишиться глибоко в пам'яті учасників Товариської Зустрічі, що її влаштував Батьківський Комітет при Українському Музичному Інституті в Ню Йорку в залі Укр. Літ.-Мистецького Клюбу. В привітній залі, за гарно прибрані столики, засіли родичі учнів Укр. Муз. Інституту, гості, члени Дирекції і Учительського Збору. У всіх настрій піднесений, а це вже запорука частинного успіху.

Товариська Зустріч поділялася за програмою на дві частини: офіційну й товариську.

Офіційну частину започаткував голова Батьківського Комітету п. Мих. Клецор коротким словом привітання присутніх, а відтак слідували інформаційна доповідь проф. Романа Савицького, директора Інституту, та доповідь проф. Ігоря Соневицького на тему: „Ансамблі й хори", а дальше музичні точки, виконавцями яких були самі учителі Муз. Школи. Директор Савицький у своїй доповіді познайомив присутніх з розвитком нашого музичного мистецтва від найдавніших його починів аж до новіших часів, спинився довше над плеканням його на чужині, а спеціяльно на вільній американській землі. У зв'язку з тим широко обговорив питання існування Укр. Муз. Інституту в Ню Йорку, з його філіями поза Ню Йорком. Після цього пані Калина Чічка-Андрієнко виконала на фортепіяні 8 Рапсодію Франца Ліста, а пані А. Вучинська заграла на скрипці Сонату Руста й Румунські танці Бартока. Рясні оплески присутніх були нагородою для пань за їх мистецьке й повне чуття виконання названих музичних творів.

По мистецьких виступах відбулася дуже поважна й ділова дискусія, в якій забирали слово: знаний в Ню Йорку й околиці український патріот і бизнесмен п. Пуйда, п-і д-р Гайворонська, дружина композитора бл. п. Мих. Гайворонського, інж. Букоємський і мґр Крушельницький. Всі промовці в своїх виступах з приємністю підчеркували, що Укр. Муз. Інститут, за короткий час свойого існування, добився дуже великих успіхів на педагогічному полі, на що вказує приплив нових учнів до коли й їх публічні пописи. Це все, безперечно, заслуга Дирекції Школи й учительського Збору, який в збільшеному компляті не щадить сил, але самовіддано працює над поглибленням музичного знання повірених йому дітей. Маючи на ввазі ці досягнення, бесідники ствердили безсумнівну правду, що Український Музичний Інститут вже здав свій іспит і доказав своєю цінною працею на полі ширення музичного мистецтва, що він має повне право на існування й діяльність. Але тепер слово за українським громадянством. Коли Школа має стояти на висоті своїх завдань, вона потребує на тільки моральної, але в головній мірі матеріяльної піддержки. Самозрозуміло, що фонди, напливаючі на розбудову Інституту, повинні бути зосереджені в одних руках, щоб краще ними оперувати. Для того було б побажане покликати до життя громадське тіло під назвою: „Українське Музичне Товариство". Це Товариство зареєструвати в відповідних державних установах, щоб воно мало правну основу для своєї діяльности. А поки це станеться, промовці звернулися до присутніх з закликом створити Фонд розбудови Укр. Муз. Інституту при Батьківському Комітеті на базі тимчасовости, складаючи до нього певну квоту грошей, але не менше як 25 долярів.

Одним з ініціяторів такої благородної цілі був п. Пуйда, який від себе заявив внести до цього фонду 300 дол. Вслід за його гарним почином пішли й другі громадяни, заявляючи на цю ціль 345 дол. Всього заявлено 645 дол. Цей момент жертвенности нашого громадянства вказує, що розвій музичної культури є йому дорогий і лежить глибоко в серці та дає запоруку, що при його зрозумінні й допомозі Укр. Муз. Інститут на американській землі буде спроможний побороти труднощі й йти швидким темпом по шляху до свойого розвитку, що дай йому Боже!

По закінченні офіційної частини голова Батьківського Комітету попросив присутніх до скромної перекуски, що її дбайливо приготовили пані з Батьківського Комітету й з кругів родин, яких діти вчаться в Муз. Школі. Серед живої й веселої гутірки продовжувалася товариська частина до пізнього вечора.

На марґінесі Товариської Зустрічі годиться підчеркнути, що вона була проведена на високому культурному рівні й була направду дуже вдалою імпрезою на терені Ню Йорку.

Учасник.

Український Літературно-Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2nd Av.

У п'ятницю 22 січня ц. р. в Літературно-Мистецькому Клюбі в Ню Йорку вечір розпічне Івана Приймак фортепіяновим сольо, граючи деякі твори Ґріґа, після чого Евген Маланюк виголосить доповідь на тему: „Новітня наша поезія в літературних портретах". Початок в 8 год. веч.

ЗАКЛИК У.К.К.

У СПРАВІ ВІДЗНАЧЕННЯ 35 РОКОВИН ПРОГОЛОШЕННЯ СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

ГРОМАДЯНИ!

Українська національна громада в З'єдинених Державах Америки готується відзначити роковини важливої історичної події останньої доби визвольних змагань українського народу: 35 РОКОВИНИ СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ.

Українська Національна Рада, тодішній парлямент Західньої Української Народної Республіки, проголосила 3-го січня 1919 року в Станиславові врочистим актом приєднання ЗУНР до Української Народної Республіки із столицею в Києві.

У висліді тієї добровільної постанови українців Західніх Земель, проголошено 22 січня 1919 року в Києві, на Софійському Майдані, врочисто Акт про Злуку Східніх і Західніх Українських Земель в Одну, Незалежну, Соборну Українську Народну Республіку.

Сповнилися тоді мрії поколінь і Український Нарід, віками розділений кордонами чужих держав, почав нове, спільне життя в одній, своїй уже Державі.

Ми відзначаємо Роковини цієї події в особливу хвилину. З одного боку — окупант Української Землі проповідує світові, що це він „об'єднав" Українські Землі. З другого — звідусіль і далі втримуються сусідські претенсії до окремих частин Української Землі.

Нашими святкуваннями для відзначення Роковин цієї події відкидаємо твердження окупанта, підриваємо вартість претенсій сусідів.

Тому хай ці наші святкування будуть повсюди єдині, одностайні характером, формою й змістом!

Цим одностайним виступом нашої організованої національної громади тут, що своїм походженням представляє усі частини Української Землі, ми даємо гідну відсіч баламутній неправді й безпідставним претенсіям. Ця відсіч матиме свою вагу і для прилюдної опінії цієї Країни і для політичного й дипломатичного світу.

Хай же усіх Вас об'єднає соборницький дух Української Землі, що єднав її тоді, 35 років тому, і скаже Вам піти й тут тепер шляхом Актів 3 і 22 Днів Січня 1919 Року!

Хай ці наші святкування будуть нашим поклоном для ТИХ Синів Усієї Української Землі, що впали у спільній боротьбі за Незалежну, Соборну Українську Державу!

Український Конґресовий Комітет Америки.

Ню Йорк, у січні 1954 року.

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ У ФИЛАДЕЛФІЇ
— влаштовує —
В НЕДІЛЮ, 24-го СІЧНЯ 1954 РОКУ,
о год. 4-ій попол., в авдиторії ЗУАДК у Филаделфії, 7-ма вулиця ч. 866
АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР
Української письменниці
ДОКІЇ ГУМЕННОЇ.
Письменниця прочитає уривки із нового роману п.н. „Над безоднею", що розказує про воєнні події 1941 року в Україні. — Запрошується всіх членів і прихильників.
Управа Літ. Мист. Клюбу.

Т-во Українських Інженерів в Америці
запрошує членів та ширше громадянство на цікаву
ДОПОВІДЬ
Інж. І. ГОРДІЮКА,
на тему:
„Можливости праці в стейтових та федеральних службах".
Всі, хто має або скоро матиме повне американське громадянство і бажав би дістатися до цих служб почує потрібні інформації, вказівки та поради прелеґента.
Доповідь відбудеться
22-го СІЧНЯ 1954 Р., о год. 7. веч.
в домівці Т-ва 78 St. Mark's Place, New York City.

УВАГА! МЕНВІЛ, N. J. Й ОКОЛИЦЯ!
Українська Католицька Парафія в Менвіл влаштовує
ВЕЛИКУ НОВОРІЧНУ ЗАБАВУ
В НЕДІЛЮ, 24-го СІЧНЯ 1954 Р.
(Sunday, January 24, 1954)
в залі ROLLO RINK — Manville — Weston від. год. 8-ої p.m.
Оркестра: John Semchyshyn — Bound Brook, N. J.
Буфет у власнім заряді. — Гостей сердечно вітаємо.
Парафіяльна Рада.

УВАГА! НЮ БРОНСВИК І ОКОЛИЦЯ!
Українська Католицька Парафія в Ню Бронсвик, Н. Дж.
— влаштовує —
ЗИМОВУ ЗАБАВУ
В СУБОТУ, 23-го СІЧНЯ 1954 Р.
о год. 7-ій вечора в залі „ST. LADISLAUS HALL"
199 Somerset St., New Brunswick, N. J.
Музика by "5 EDDIES".
Гостей сердечно вітаємо. — Парафіяльна Рада.

ШАНОВНИЙ ЧИТАЧУ!
РІШАЮТЬ НЕ СЛОВА, А ДІЛА!
ВИШЛІТЬ СВІЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК!
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721 Church St. Sta., New York 7, N. Y.

ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ для міста ЙОНҐСТАВН і околиці
— влаштовує —
В НЕДІЛЮ, 24-го СІЧНЯ (January) 1954 Р.,
о год. 5. попол. в Українській залі на Вест Сайді при вул. Бел Веста в Йонґставн, Огайо
СВЯТО
САМОСТІЙНОСТИ І СОБОРНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ.
В програмі: святочна промова, виступи двох хорів та інші точки.
Громадяни, Громадянки! Відзначіть всі це велике національне Свято своєю численною участю.
Відділ УКК.

УВАГА! Українська Громадо Дітройту й Околиці! УВАГА!
ВІДДІЛИ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
в Дітройті і в Гемтремку при співучасти
ФЕДЕРАЦІЇ УКРАЇНЦІВ СТ. МІШІҐЕН
— влаштовують —
СВЯТО СОБОРНОСТИ й ДЕРЖАВНОСТИ
сполучене з протестом проти фальшування Москвою Переяславської Угоди з 1654 року.
В НЕДІЛЮ, 24-го СІЧНЯ 1954 Р.
Початок о год. 3-ій попол.
В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,
при вул. Martin близ. Michigan.
В програмі Свята: Промова професора Українського Вільного Університету і Університету у Милвокі, голови Американського Відділу Наукового Товариства ім. Шевченка, Д-ра РОМАНА СМАЛЬ-СТОЦЬКОГО, прийняття відповідних резолюцій, виступи хорів та декламації.
Вступ за програмками $1.00.
Дохід зі свята призначений на цілі УКК.
Приходьте всі, щоб спільно вшанувати роковини Великих Днів нашого славного минулого! Приходьте всі, щоб ще раз перед вільним світом святочно заявити, що Україна ніколи не буде жити разом з Росією.
Святковий Комітет.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ м. НЮ ЙОРКУ
в неділю, 24-го січня 1954 року, о 3-ій год. пополудні
в Авдиторії STUYVESANT HIGH SCHOOL на 15 вул.
(між 1 і 2 Евенями) в Ню Йорку
— відбудеться —
УРОЧИСТА АКАДЕМІЯ
присвячена 35-тим РОКОВИНАМ СОБОРНОСТИ і 36-тим РОКОВИНАМ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ.
В Академії візьмуть участь творці та учасники цих великих історичних подій — Члени Центральної Ради і Трудового Конґресу.
Мистецька частина Академії буде складатися зі співів Хору Української Православної Церкви Св. Володимира в Ню Йорку, сольоспівів і деклямації.
Відзначення цих двох історичних подій є тепер особливо важне, як протест проти фальшування нашої історії неправдивим трактуванням Переяславського Договору большевицькою Москвою й накинутим нею узурпаторським „урядом" совєтської України.
Громадський Комітет Українських Організацій міста Ню Йорку кличе усіх, кому ідея самостійности, соборности і державности дорога, хто стоїть на плятформі свободи і народоправства, хто шанує історичні традиції української визвольної боротьби і творців Суверенної Соборної Української Народної Республіки, до участи в цьому святі.

• ПРАЦЯ • Help Wanted—Female

ДІВЧАТА — ЖІНКИ

ДОСВІДЧЕНІ І НЕДОСВІДЧЕНІ.

Shirt Press Operators
Shirt Folders

Також вільні місця до звичайної праці — до стріпування, складання, замаркування та контролювання, 85 ц. на годину через перші 4 тижні, 5-ий тиждень гарантовано 99½ ц.

Досвідчені $1.35 на годину.

Голоситись:

SPOTLESS STORES INC.

317 — 9th AVENUE, PATERSON, N. J.

ОПЕРЕЙТОРКИ
досвідчені тільки в шитті комплетних суконок. Найвища платня, вакації, платні свята й інш.
1419 Summit Avenue, Union City, N. J.
(Cor. 15th St. & Summit Ave.)

МАНІКЮРИСТКА
і до миття голови.
Стала праця — платня за умовою.
Голоситись сьогодні:
MELVYN CAROLE
60 West 86th St., New York City
Phone: TR. 4-8436

ПОТРІБНО ДОГЛЯДАЧОК ХВОРИХ (2)
В МАЛІЙ ПРИВАТНІЙ ЛІКАРНІ.
BAyside 9-9522

ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО!!! Заміняйте свій скупий час на легкий, надсподіваний гріш! Замовляйте негайно найновіші картки за чудовими взорами на 1954 рік — з привітаннями на всі нагоди, вибагливі дарунки, люксусові пуделка для дарунків, записники, серветки й елегантні дрібнички на подарунки. Комісове до 100%. Не треба ніяких інвестицій, ризика! Повний випродаж запасу, з показними приміринками — до вільного вибору і за зворотною поштовою висилкою. Напишіть, подзвоніть або приходьте, СЬОГОДНІ, ЗАРАЗ!!!
MODERN GREETING CARDS
71 Fanshaw Ave., Yonkers, N. Y.
YOnkers 3-9753 — (We'll Refund Charges).

ОПЕРЕЙТОРКИ
Досвідчені в суконках.
Юнійна стала фабрика.
A. & T.
195 Johnson Avenue, Brooklyn, N. Y.
EV. 4-1003

ОПЕРЕЙТОРКИ
що виготовляють моделі з ділянки дитячого спортового одягу і блюзок.
Тільки досвідчені.
Phone ST 4-1163

• ПРАЦЯ •

ПОТРІБНО ЖІНКИ
до 13-ти місячної дитини. Повне удержання, спання на місці (або ні) і платня після умови. Голоситись на адресу:
239 E. 7th STREET, Apt. 2, NEW YORK 9, N. Y.
або тел. CAnal 8-4435

• ПРАЦЯ • Help Wanted—Male

TOOLMAKERS і до роблення пластичних форм; добра платня, корисні і надчисельні години; тільки першоклясний фахівець. Helmuth Tool and Die Company, 5 Sherman St., Linden, N. J. WAbash 5-2610.

ФАХІВЕЦЬ
ДО ШТУЧНИХ ПРОТЕЗ.
10 років досвіду в праці при штучних ногах. Мусить дещо говорити по-англійськи.
Кликати (N. J.) Mitchell 2-5431

Help Wanted Male—Female

ФРИЗІЄР-КА
та інша в тім фаху праця. Стала праця, платня за згодою. Приємні умовини праці. Голоситись сьогодні!
GLAMOUR HAIRSTYLISTS Inc.
348 Roebling St., Bklyn
Phone EV 4-9549

НА ПРОДАЖ

Дуже дешево на продаж
МУЖЕСЬКЕ
ФУТРО
з бобровим ковніром.
Голоситись:
L.O. TAILOR SHOP
43 16th Ave., Newark, N. J.

БУДІВНИЧІ

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА КОМПАНІЯ
Будуємо виключно для українців по цілій Америці. Маєте будівельну проблему? Кличте нас. Школи, Церкви, Нар. Доми та інші проєкти. Головний Інж. В. Сімонцев. Просимо нам писати:
UKRAINIAN CONSTRUCTION Co.
99 Elmwood Ave., Irvington, N. J.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

НІОДНА КУЛЬТУРНА ЛЮДИНА НЕ МОЖЕ ОБІЙТИСЬ БЕЗ РІДНОГО ЩОДЕННИКА

УВАГА! — КУПІТЬ ДЛЯ СЕБЕ

ОСЬ ЦІ ІНТЕРЕСНІ КНИЖКИ:

1)	Ю. Липа: РОЗПОДІЛ РОСІЇ	$1.75
2)	П. Мірчук: УКР. ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ	$3.00
3)	Н.Н.: ДРУЖИНИ УКР. НАЦІОНАЛІСТІВ	$1.00
4)	СЛОВНИК ЧУЖОМОВНИХ СЛІВ (СУМ)	$1.00
5)	Гаґґард: ДОЧКА МОНТЕЗУМИ	$1.50
6)	І. Багряний: ОГНЕННЕ КОЛО	$1.50
7)	С. Любомирський: МІЖ СЛАВОЮ А СМЕРТЮ, 3 томи за	$3.00

"HOWERLA", 41 E. 7th ST., NEW YORK 3, N. Y.

ВІСТІ ЗІ СТУДІЇ АВРАМЕНКА

В понеділок, 18-го січня знято на звуковий фільм молоду канадійську співачку, Мирославу Пелех, яка відїжджає до Канади на концертові виступи. Її виступ буде включений до ювілейного фільму Авраменка, продукція якого вже зачалася.

Дня 15-го січня відбулися в Студії організаційні збори колишніх танцюристів та їхніх родичів із ціллю заснування Клюбу Українських Танцюристів Школи Авраменка. Вибрано ініціятивний комітет на чолі з Ігором Гавриловом, якому доручено скликати ширші збори на п'ятницю, 22-го січня. Комітет просить усіх колишніх танцюристів Шкіл Авраменка прибути громадно на ті збори, о годині 7:30 веч.

В суботу, 23-го січня і в неділю, 24-го січня буде висвітлений в Студії звуковий фільм „Забутий Край" (Марійка Невірниця), драма з життя в Карпатській Україні. Головну ролю в тім фільмі грає широко відомий в Америці доб. Андрій Кість. Крім цього фільму будуть висвітлені гарні додатки для молоді і перший раз в Америці прекрасний кольоровий фільм з життя українських піонерів у Канаді. Початок в суботу о годині 8-ій вечора, а в неділю о годині 7-ій вечора.

Запис до нової Школи Танків українських і сальонових приймає кожного вечора від години 6-ої до 8-ої вечора Володимир Дмитренко в Студії, адреса якої є: 4 St. Mark's Place, New York 3, N. Y. Тел.: ALgonquin 4-7655.

ВЖЕ МОЖНА НАБУТИ

ФОТОКОПІЮ

ОРИГІНАЛУ „СИНА УКРАЇНИ", ВИДАНОГО У 1919 РОЦІ,

що захоплював наше юнацтво і молодь у період між двома світовими війнами і був СУВОРО ЗАБОРОНЕНИЙ всіми окупантами України.

Не змішувати з книжкою тої назви

виданою у Німеччині у 1946 році!
Докладні пояснення в „Передмові".

Замовлення керувати на адресу: **Ціна: $2.95.**

RIABEC O., 3819 — 28th, DETROIT 10, MICH.

Молодий читач, надіславши належність за 9 книжок, одержує десяту безплатно!

З ГОЛОСІВ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

„ТЕПЕРІШНЯ УКРАЇНА І МИ"

„Наш Клич", Буенос Айрес, Аргентина, (ч. 41 з 12 листопада ц. р.) приносить під повищим заголовком обширну передову статтю, в якій реферує доповідь В. Гришка, виголошену на ту тему в Ню Йорку. Й додає від себе цікаві завваги на тему голосної тепер обабіч океану дискусії довкола особи і творчости Миколи Хвильового:

„Треба з повною поважністю зауважити, що тут не йде про „суд" над Хвильовим, чи „хвильовистами". Але коли якась подія, явище, чи особа викликають такі широкі характеристики, від чекіста, зрадника, провокатора, комуніста, націоналіста аж до мало не національного героя — то не треба ображатися і сердитися. Такий широкий діяпазон і такий несподіваний збіг епітетів - характеристик свідчить про велику трудність окреслити явище, біля якого останньо зосередились так багато уваги.

Не варто кожну характеристику приймати, як „суд". Деякі явища наполегливо вимагають діягнози. Діягноза — образою бути не може. Це — усвідомлення певного явища, наскільки присмним чи неприсмним воно не є було б. Тут навіть трудно вгадати, хто і наскільки утотожнює себе з Хвильовим чи хвильовизмом. Чи „хвильовизм" явище незвичайно поступове, чи анахронізм, про це можна і навіть треба спокійно дискутувати. Але чи не варто вже перестати хворіти на страшну хворобу меншевартости і перестати нарікати на провінційність всього того, що мені не подобається, що не йде по моїй „генеральній лінії"? Чи не варто, перестати при найменшій нагоді оперувати сталими епітетами „недостріляні", „недомучені", „недозаслані", інколи з прозорим натяком на те, що тут хтось хоче „домучити"? Екзальтація, емоції, істеричність! І як часто хочеться сказати: та залишіть, панове, у спокої всіх замучених, засланих і розстріляних! Не асоціюйте їх занадто тісно із собою. Більше елементарної скромности!...

„ПАРТІЙНА ТРІЙЦЯ В УНРАДІ"

„Новий Шлях", Вінніпеґ, Канада (ч. 95 з 7 грудня ц. р.) продовжує цикль статтей, що появляються від більше місяця в тому часописі з гострим полемічним вістрям проти трьох т. зв. центрових партій, заступлених в УНРаді, і в обороні двох інших таємних партій. У статті „Керівна партійна трійця в УНРаді" читаємо м. і. таке:

„...Від самого початку існування УНРади представники ОУН в ній не мали належного трактування від інших партій. Соціялісти (УСП) і представники т.зв. демократичного сектора (УНДС, УНДО) вважали, що з огляду на нібито популярність ідеології їхніх груп серед чужинців, їм належить виключна керма в Державному Центрі. ОУН ніколи не погоджувалась із таким ставленням справи, але з огляду на особисті прикмети проф. В. Іваницького і політичний хист проф. І. Мазепи і д-ра С. Барана, хоч мала застереження до всіх трьох, все ж в ім'я добра загальної справи і щоб не доводити зразу, в початках існування УНРади, до конфліктів і потрясень, а то й розламу, вважала за потрібне з ними співпрацювати, мовляв, показуючи толеранцію і лояльність та дальшо можність примиритися нашим політичним противникам.

Сьогодні ми всі бачимо, як вони — УСП, УНДС, УНДО — провилися. Проминуло 5 років проявів керівної партійної трійці, яка завела УНРаду в сліпий кут. П'ять років діяльности керуючої трійці в Державному Центрі це на ділі 5 років перманентної кризи з тупцюванням на місці і топленням води в ступі, а кінцевий висліди отакої їхньої 5-річної діяльности такий, що УНРада під їх кермою, коли іде про найважливії й життєві її справи — консолідації українських політичних сил і довір'я українського громадянства, — не тільки не може похвалитися якимсь визначними їхніми здобутками, і не тільки опинилася завдяки ним у гіршім положенні, ніж на початку свого існування, але опинилася в імпасі-стагнації в безвиглядній ситуації. І сьогодні з того положення навіть при найліпшій волі всіх партнерів і при найбільших їх зусиллях та при найсприятливіших обставинах не так легко буде її витягнути..."

ВІДГУКИ ДОПОВІДІ НА НЮЙОРСЬКОМУ З'ЇЗДІ ОДУМ

„Сучасна Україна", Мюнхен, Німеччина (ч. 24 з 29 листопада ц. р.) поміщує статтю Юрія Лавриненка (Ю. Дивнича) п. з. „Пост Скриптум", в якій він відповідає на грубу й лайливу анонімову записку, що її дістав на 3-му з'їзді ОДУМ у Ню Йорку під час виголошування на тому з'їзді доповіді на тему „Три покоління української політики" „совєтської молоді". Після строго полемічних випадів проти ОУН Р (Ст. Бандери) і УРДП (І. Багряного), автор пише таке:

„В доповіді було зазначено, що в Хвильовому значна частина молоді першого покоління бачила символ відважної боротьби за політичну і культурну суверенність України, за її відрив від тоталітарної Москви, за зв'язок із Заходом, за вільний культурний ріст молодого українця на засаді вироблені віками полі́тичної, але (партійної) етики, на засаді свободи, а не рабства. Доповідач признавався до того, що він сам був хвильовистом. Шабаш відьом, що нині хуртовинно знявся навколо Хвильового на еміграції, свідчить про те, що деякі газети вміють спекулювати на історичних постатях і подіях, але не дають собі труду їх зрозуміти. Коли та або інша партія — будь то ЗЧ ОУН, СЗСУ-СП, гетьманці, соціялісти, УРДП — паплюжать чи, навпаки, славословлять Хвильового, наслідок той самий: топтання історичних постатей і подій у міжпартійній біяці."

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Збори 287 Відділу УНС відбудуться в неділю, 24. січня ц.р., о год. 2 попол., в помешканні пані Литвинюк при 146 Карльтон Евеню. На порядку нарад вибір делегатів на конвенцію. — Уряд.

ГРЕПТ МЕДОВС, Н. ДЖ. — Річні збори відд. 143 відбудуться в неділю, 24. січня, о год. 2-ій попол., в українській залі. Буде вибір нових урядників, тому присутність всіх членів обов'язкова. — О. Левочук, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Т-во ім. І. Франка відд. 372 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 23. січня, о год. 7:30 веч. в домі VFW, Вашинґтон вул. Проситься всіх членів прийти на збори, вислухати звіту контрольної комісії та є багато важних справ до полагодження. — А. Кручак, секр.

ВИПАНІ, Н. ДЖ. — Відділ 172 повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 24. січня. Проситься усіх членів прибути, буде вибір нового уряду на 1954 рік та звіти з діловодства за 1953. — Мороз, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Відділ 204 повідомляє членів, що річні збори відбудуться в суботу, 23. січня 1954 р., о год. 8. веч. в залі 334 Іст 14 вул. Буде звіт уряду і контрольної комісії за минулий рік, та вибір нового уряду на біжучий рік. Тому просимо всіх членів явитися на означений час, а довгуючих членів вирівняти свої залеглі вкладки. Членські внески буде полагоджуватися перед 8-ою годиною. Місячні вкладки ми збираємо два рази в місяці то є друга і четверта субота по першім. — П. Марко, предс.; І. Крочак, кас.; В. Гасій, фін. секр.; Г. Бакуменко, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. — Т-во Запорожська Січ відд. 342 повідомляє членів, що річні і місячні збори відбудуться в неділю, 24-го січня, о год. 1-ій пополудні в церковній залі, 565 Roosevelt Ave. Проситься всіх членів прибути на збори і вислухати звітів уряду за 1953 р., і контрольної комісії. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівняли свою належність, в противнім разі будуть суспендовані. — Г. Волянський, предс.; Н. Кіра, кас.; І. Маркович, секр.

ВЕСТ ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Річні збори Т-ва „Згода", відд. 62, відбудуться в неділю, 24-го січня, в домі секретаря, 6009 Yocum St., о год. 2 попол. Буде вибір уряду на 1954 рік та багато важних справ. — В. Відей, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во „Дністер", відд. 430, повідомляє членів, що побір складок за місяць січень відбудеться в суботу, 23, січня, в год. від 7—8:30 веч., в У. Клюбі при 23-тій і Браун вул., в неділю, 24. січня, в год. від 11:30—1:30 попол. в Укр. Клюбі при 847 Н. Френклін вул. Просимо всіх наших членів прибути в означеному часі і вирівняти складки за січень і залеглости з попереднього року. — О. Вакай.

Читайте українські книжки і газети, бо часто читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

BRIDES AND GROOMS
Ви можете мати De Luxe
ВЕСІЛЬНИЙ ОБІД
від 4.50 від особи
В прекрасних забавових залах (великі і малі) на всіляхі зібрання від 50 800 осіб.
Ціна від $100
CENTRAL PLAZA
111 — 2nd AVE. — 7th ST. N.Y.C.
Call Banquet Mgr. AL 4-9806

• КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ •

УВАГА! Прочитайте! УВАГА!
Маю на складі до продажу книжку
„ЛИСТИ З НАД ЧОРНОГО МОРЯ"
пера нашої відомої діячки Олени Кисілевської
котрій цього року припадає рівно 70 літ громадської діяльности. — Ціна книжки разом з поштовою пересилкою 2.00 дол. Кольпортерам дано великий опуст. Замовлення слати на адресу:
STEPHAN DUSZENKO
210 Howard Street, Buffalo 6. N. Y. — U.S.A.

У В А Г А! У В А Г А!
Вже вийшла в світ нова п'єса сучасного драматурга
П. САВЧУКА:
„СОН МАТЕРІ"
— трагедія на чотири дії. Ціна 50 центів.
Крім цієї п'єси можна набути ще: „Ідея і любов" — 50 цент., „Облога замку" — 50 цент., „УПА в Карпатах" — 65 цент. та „Чотирьох з мільйонів" — 75 цент. за примірник. Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J., або
W. MYCHAJLOWCZ,
383 Grand St., Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО
В. Череватюка і Сина
YARDLEY FURNITURE CORP.
Manufacturers of Upholstered Furniture
730 EAST 149th STREET BRONX 55, NEW YORK
Tel.: CYpress 2-9521

Розкішний, високомистецький, цінний і одночасно найдешевший дарунок на св. Миколая, Різдво і Новий Рік дорогим дітям — це чудові
ЛЕГЕНДИ ПРО ХРИСТА
п. з.:
ГАРФА ЛЕЙЛІ
Константини МАЛИЦЬКОЇ (Віри Лебедової)
з численними ілюстраціями Юрія Кульчицького, великого альбомного форм. (9x11 інчів), на дорогому папері.
Це видання повинно найтися особливо під Різдвяною Ялинкою в кожній українській християнській хаті! Без огляду на великі кошти видання, ціна примірника тільки $1.50. В окремому переплеті $2.10. Замовлення з належністю шліть завчасу на адресу:
"SVOBODA"
81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

• REAL ESTATE •

6-РОДИННИЙ ДІМ
24 кімнати.
2 ВІЛЬНІ АПАРТАМЕНТИ.
Middleton St., в добрім стані, добрий дохід. Ціна $8,500, готівки $2,500.
EVergreen 4-7265.

КУРЯЧА ФАРМА, модерні будинки і вирядна 35,000 Broilers або 14 до 15,000 Turkey Broilers, в прегарній околиці Bethel, Delaware. За дальшими інформаціями пишіть: William E. Davies Riverbend Farm, Bethel, Del., або Tel.: Laurel Del., 849.

TERRIFIC BARGAIN
Jackson Heights $12,990
1-родинний з цегли дім, 6 кімнат, комінок, дубові підлоги, гараж, близько склепів шкіл. Мусить бути продана. GEORGE C. JOHNSTON, Jr. Inc., 75-08 Roosevelt Ave., Jackson Heights, L. I. HA 9-4000

OLD BRIDGE
ПРОДАМ МЕХАНІКОВІ
5-кімн. мешкання і лазничка з олійним огріванням, малий гаражовий бизнес 24x46 цемент. будинок з повним устатком, в розвиваючійся дільниці. Площа 100x175; продам з вирядом або без. SOuth River 6-3173.

YONKERS, LINCOLN PARK
Близько комунікацій, колоніяльний, 4 спальні велике студіо, сонішна веранда. Пральня і машина до миття посуди. Площа 50x100. Низький податок. Близько параф. і публ. шкіл, кат. церкви і святині й інш.
Власник — Yonkers 9-6236

NEWARK, N. J.
6 кімн. дім, знаменито положений, продається нижче вартости з причини переїзду до іншого міста. Оливне огрівання, великий город з травником на забаву або відпочинок. $8,000 або інші пропозиції.
Mitchell 3-6928

VALLEY STREAM
Дім 6 спалень, вітальня, веранда, кахлева лазничка, великі цементовані сутерини, гараж. Парцеля 50x100. Близько шкіл і комунікації. Ціна $16,000.
KINKSLAND HOMES
VA. 5-4021 або Curtis 5-8669

• НА ПРОДАЖ ФАРМА •

ФАРМА НА ПРОДАЖ
41 акрів, стодола, курник на 1000 курей, вода допроваджена до будинків, електрика, 3-кімн. ранча дім, модерне влаштування автоматичне оливне огрівання. Верчена криниця. Трактор, плуги, нова 3-ділянкова борона, 7 ft. косарка, на 2 колеса докінний вагон, розсівач й інш. $5,000 завдатку, власник займеться мортґеджем. Ціна готівкою $14,000. За подробицями пишіть:
Kenneth F. Vaughn, Box 182, Owego, N. Y. Tioga Co.

• BUSINESS OPPORTUNITY •

РЕСТОРАН — BROOKLYN
заснований тому 15 років. — Повний виряд, знаменитий для подружжя. Власник мусить відійти.
Ціна на скорий продаж!!!
власник TAYlor 7-9892
або пишіть: J-6-A Rm. 830 11 W. 42nd St., New York City

1st AVENUE OPPOSITE UN
4,500 ft. 2 поверхи та підвал до користування Масивний будинок та водопровід для індустріяльного вжитку. Кликати: BROKER or MU. 5-3519
або пишіть:
J-12 Rm. 830 11 W. 42 St., N.Y.C.

SHEEPSHEAD BAY AREA
До винайму будівля в стилі гаражу, приблизно 7,000 sq. ft. Дорога комунікації; зараз до зайняття.
BERNARD LEVY — WH. 3-2460
пишіть: J-13 Rm. 830 — 11 W. 42nd St. New York City

BAR & GRILL
Польська і російська клієнтеля
Добра пропозиція поліпшити умовини життя. Добрий дохід, що може бути побільшений. Власник мусить продати.
414 E. 9th St., New York City
CA. 8-3857

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА. Забавки, іграшки, картки з побажаннями, власник не любить цього бизнесу, а добрий підприємець може розвинути його. Оденока крамниця зі забавками в околиці. Продаж крамниці не з причини браку в доході, в щастілі в громах для фінансування. Ціна $5,500, все готівкою. FL 3-0698 10 A.M.-7 P.M.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"!

• РОЗШУКИ •

ДМИТРО ШЕНКО
пошукує
свого брата ГРИГОРІЯ,
що правдоподібно перебуває в Канаді, і ЗНАЙОМИХ, які останній час перебували в Стапропільщині, село Кися, 1929—1943 р. Хто знав би про них прошу писати на адресу:
Mr. JOSEPH KRYKLYWEC
(D. Szejko)
1358 N. Western Ave.
Chicago 22, Illinois

Текля БЕНДЕРСЬКА шукає своїх братів Федя й Петра ГОНДУ зі села Бобулинці, повіт Бучач, Галичина. Хто знав їх, або вони самі просимо писати на адресу: Petro Benderskyj, 36 Locust Street, Roslyn Hgts, L. I. N.Y. Українські часописи в Европі, Англії, Австралії й Канаді просимо ласкаво передрукувати цей зазив.

Микола СМУТОК шукає інж. Тарасюка або його доньку Катерину. Просить писати на адресу: Mykola Smutok, 81 Grove Street, Hempstead, N. Y.

МИХАЙЛО СТАНІШЕВСЬКИЙ
пошукує свого кума СЕМЕНА КОЗАКА і ПЕТРА РОМАНОВСЬКОГО, які правдоподібно перебувають в Шікаго. Хто знав би про них або вони самі, прошу повідомити на адресу:
MYCHAJLO STANISZEWSKYJ
551 Jane Street
Bridgeport, Conn.

• MOVING & TRUCKING •

УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО
Перевожуємо в Ню Йорку та околицях, а також в дальшу віддаль. Тел. Ню Йорк — CAnal 8-7567 п. Микола — Ню Джерзі — ESsex 4-6954 рано або веч. 99 Elmwood Eve., Irvington, N. J.

Посмертні Згадки

НИКОЛАЙ КОРЖ, член 219 відд. УНС в Ньюарку, помер 16. січня 1954. Покійний родився 1889 р. в с. Олешів, пов. Снятин, Зах. Україна. Похорон відбудеться в середу, 20-го січня, о год. 9-ій рано з похоронного заведен. до церкви св. Івана Хрестителя при Morton St., де о год. 10-ій відбудеться Сл. Божа, а звідтам на Holy Cross Cemetery, North Arlington. — В. П.!
Секретар.

ЯЦЬ ДІДУХ, член Бр. св. Михаїла, відд. 352 У. Н. Союзу в Честер, Па., помер 31. грудня 1953 р., проживши 62 р. Покійний родився 1891 року в селі Грушів, пов. Дрогобич, Україна. Полишив в смутку дружину Іву, одного сина і три подружені доньки. Похорон відбувся 4. січня з дому жалоби до церкви Сош. св. Духа, а відтак на цвинтар Мекули Гарт. — В. П.!
Д. Яворський.

МИХАЙЛО КУЗІВ, член відд. 204 У. Н. Союзу в Ню Йорку помер 31. грудня 1953 в 72 році життя. Покійний родився 1884 в селі Оріховець, пов. Скалат, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Розалію і сина Володимира. Похорон відбувся 4. січня 1954 з потреб. заведення на цвинтар Голи Рооd, Вестбури, Л. Ай. — В. П.!
В. Гасій, секр.

В 10-ту річницю трагічної смерти сл. п. **ОМЕЛЯНА ДЕЦИК** відбудеться, дня 24. січня 1954, о год. 9:00 заупокійна Служба Божа і Панахида в церкві св. Івана Хрестителя при вул. Сліперт в Дітройті.
Покійний був щирим українським патріотом защо був переслідуваний польською і мадярською владою. Враз активну участь в відродженні Карпатської України. Виконуючи обов'язки теренового провідника О.У.Н. на Турчанщину, Зах. Україна, згинув в нерівній боротьбі від кулі німецького окупанта 18. жовтня 1943. Приятелі і знайомих Покійного просимо взяти участь в Богослуженні.
Друзі Покійного:
П. Залуга, П. Грицик, Г. Смолій, І. Онуфрик.

• MISCELLANEOUS •

JOSEPH'S FURS
Manufacturer
134 W 29th St., New York City
Оглядайте перше наші пониженні ціни. Направки — перерібки за низькі ціни. Кликати Mr. Favata — OX. 5-2584
Принесіть сі собою це оголошення.

COCKTAIL HOUR
Every FRIDAY and MONDAY — 2 to 6 P.M.
Whiskey Sour — Daiquiri
Manhattan — Martini
Old Fashion
40¢
SUNSET LANES
2456 Richmond Avenue
Greenbridge, Staten Island
GI. 7-0570

КУПУЙТЕ ПРЯМО З ФАБРИКИ
Чорні і сиві Persian Lamb тільки $149.50
Marmot capes 49.50
Перерібки старих футер.
Спеціяльні ціни на столі 19.50
ROMANCE FURS
210 W. 29 St., N.Y. LO. 5-0642

BRIDAL GOWNS
Випродаж
1,000 різнородних довгих суконь, розмір 9-16.
Сукні для дружок $5—$35.
Сукні для молодої $25—$75.
ROYAL BRIDAL Gown Shoppe
2517 Pitkin Ave., B'klyn, N.Y.
AP. 7-5671 Eve's DI. 5-4996

АСТМА

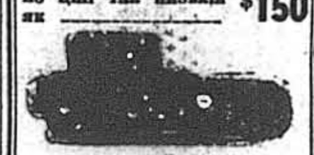
Якщо кашлиста, важко вам віддихати та мучить Вас кашель вночі, пишіть по пробну пачку ASMATITE за $1.00 з інформаціями. Вдоволення гарантоване, або зворот грошей.
STERLING LABORATORY
129 Sterling Avenue
Jersey City, N. J.
або пишіть:
Box J15, Rm. 830, 11 W. 42 St. New York City

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співласниками п'ятнадцятимільйонового Союзового майна!

Lytwyn & Lytwyn

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща по цінї так низькій як **$150**

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 EAST 5th STREET
New York City
DIGNIFIED FUNERALS AS LOW AS $150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контролювання температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 3215. Провідник списоносців переможений.

Жаболюди атакували в повному складі з наставленими списами, і з горловим криком.

—Ціляй добре, Волторе! — закричав Тарзан, і вважай на списи!

В першій атаці згинули два жаболюди. Інші зіскочили з своїх „коней", коли близько натиснули, і негайно рушили до атаки.

Жаболюди відкинули свої списи і, вхопивши увівчані каменями кийки, шалено кинулися на чоловіків.